

KİTAP DOSTU ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından ikincisi gerçekleştirilen “2021 Kitap Dostu” Ödülleri sahiplerini buldu. 2021 yılında kütüphaneden en çok ödünç kitap alan kişilere Üniversite Rektörü Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan’ında katıldığı bir tören ile ödülleri verildi. “Öğrenci”, “Personel” ve “Akademisyen” kategorilerinde dereceye giren ilk üç kişiye plaket ve ilgi alanına göre seçilmiş kitaplar hediye edildi. İdari personel kategorisinde ödülleri Genel Sekreter Saim Durmuş, lisans öğrenci kategorisinde ödülleri Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ali Osman Kurt ve Akademik personel kategorisinde ödülleri Rektör

Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan verdi. Ödül takdimi sonrası Kütüphane girişinde yapılan toplu fotoğraf çekimi ardından program sonlandırıldı. **Ödüle hak kazananlar** İdari kadro kategorisinde birincilik ödülünü Selda Nergiz, ikincilik ödülünü Zeynep Yaman, üçüncülük ödülünü Zeynep Öztürk alırken Öğrenci kategorisinde birincilik ödülü Tolga Aydın, İkincilik Ödülü Feyza Didem Bakır ve Üçüncülük Ödülü Ayşe Güneşdoğdu’ya takdim edildi. Ödül töreninin son kategorisi olan Akademik kadro kategorisinde ise birincilik ödülü Doç. Dr. Zehra Sema Demir, İkincilik Ödülü Dr. Öğr. Üyesi Cihan Kılıç ve üçüncülük ödülü Prof. Dr. Sutay Yavuz’a takdim edildi.

Prof. Dr. Hakan Türkçapar ile FARKET-DÜŞÜN, HİSSET-YAŞA Kitabı üzerine söyleşi gerçekleştirdik

Asbü Kütüphanesinde Prof. Dr. M. Hakan Türkçapar’ın “Farket, Düşün, Hisset, Yaşa” kitabı üzerine kendisi ile bir söyleşi gerçekleştirildi. Söyleşiye, çok sayıda öğrenci ve okuyucu katıldı.

Söyleşi, sunucu Yasemin Hava’nın takdim konuşması ile başladı. Takdim konuşmasında Prof. Dr. M. Hakan Türkçapar’ın özgeçmişi ve yayın hayatı hakkında bilgiler verildi.

M. Hakan Türkçapar ile söyleşiyi yapacak olan Asbü psikoloji öğrencisi Büşra Canan Çiçek kürsüye birlikte çıktılar. İlk soru kitabın ortaya çıkış süreci ile ilgili idi. Türkçapar, kitabın yazım sürecinin çok eskilere dayandığını ve geçirdiği evreleri ana hatları ile anlattı.

Söyleşide kitabın başlığında bulunan, “Farket”, “Düşün” ve “Hisset” ile nelerin anlatılmak istendiği teferruatlı biçimde konuşuldu. Kitabın bir çeşit “Kendi Kendine Psikoterapi Rehberi” fonksiyonu ifa edeceği anlatıldı. Kitapta, kişilerin depresyonu kendi başlarına nasıl atlatabileceklerini anlatan adeta 6 seanslık bir tedavi sürecinin merhaleleri bu-

lunduğu vurgulandı.

Türkçapar, pek çok ruhi problemin kişinin hayatını anlamsız bulmasıyla başladığını bunun halinin ise hayatın ölümlü olduğunu bilmekle mümkün olduğunu söyledi. Gerçi bazı psikologlar ölümlü hayat düşüncesinin ruhi problemlerin kaynağı olduğunu söylediler de ben bunu doğru bulmuyorum. Bilakis hayatın ölümlü olduğunun farkına varmak psikolojik problemlerin hallinde işe yarar bir yöntem olduğunu düşünüyorum dedi. Türkçapar, insan öldüğünü ya da birkaç gün içinde öleceğini varsayarak hayatını gözden geçirdiğinde neleri yaptığına pişman olur ve neleri yapmadığına hayıflanırsa hayatının geri kalanını daha iyi geçirebilir dedi.

Türkçapar’ın, “İyi hayat, içinde ‘keşke’si az olan hayattır” diye bitirdiği konuşmasının sonunda ilk dinleyici sorusunu Prof. Dr. İsmail Çakır sordu. Çakır sayın hocam, bu keşke bahsini biraz açar mısınız, sizin hayatınızda önemli bir keşke var mı?

Türkçapar, bu soruya “Hayatımda büyük keşke hatırlamıyorum” diye cevap verdi.

ASBÜ Yayınları’ndan yeni çıkan, Dr. Mabid Ali Al-Jarhi, Dr. Abdulazem Abuzaid ve Dr. Adnan Oweida hocalarımıza ait kitaba aşağıdaki linkten ulaşıp ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

“https://kutuphane.asbu.edu.tr/sites/idari_birimler/kddb.asbu.edu.tr/files/inline-files/adnan-islami%20finans-41a_1.pdf”

Rektör Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan sık sık kütüphanemizi ziyaret edip yakından ilgileniyor

Kitap ve kütüphaneye düşkünlüğü ile bilinen Rektörümüz Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan sık sık kütüphanemizi ziyaret ederek öğrenciler ile kısa sohbetler ediyor. Kütüphanenin ihtiyaçları ile yakından ilgileniyor.

Dergimiz Yayılıyor

“ASBÜ Kitap” dergisini tiyatrocu ve dizi oyuncusu Bahadır Yenişehirlioğlu’na hediye ettik. Yenişehirlioğlu çok beğendiğini ve tamamını okuyacağını söyledi.

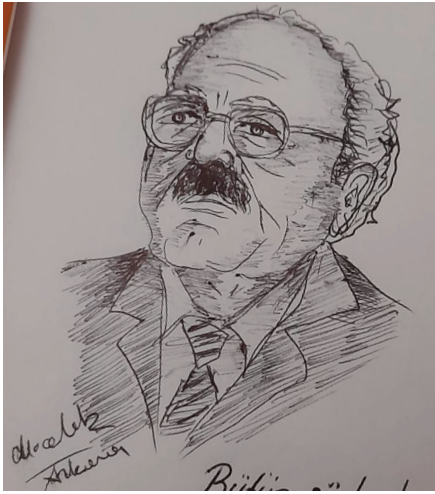

SEZAI KARAKOÇ ÖLDÜĞÜNDE İKİ KERE ÜZÜLDÜM

Dr. Higashitotsu Kutluk
(Yabancı Diller Fak. Öğr. Üyesi)

Sezai Bey'in vefatının ardından üniversitede öğrencilere sordum: "Biz kimi kaybettik? Çıt çıkmadı."

Sınıfa girdim "Sevgili öğrenciler, dün biz Türkiye'de kimi kaybettik?" diye sordum. Hiçbir öğrencimden cevap gelmedi. Gerçekten çok şaşırdım. Çünkü Türk edebiyatının önemli isimlerinden biri vefa etmiş televizyon ve gazeteler haber yapmış ama edebiyat öğrencileri

bunu bilmiyorlardı.

Japon eğitiminde, okullarda ve üniversitelerde öncelikle milletlerin kendi tarihlerini, coğrafyasını, edebiyatını öğrenmeleri eğitim sisteminin olmazsa olmazıdır. Türkiye; tarihine, kültürüne ve milli değerlerine sahip çıkmak için Japon eğitim sisteminin bu konudaki tutumunu örnek almalıdır.

"Kör bir dilenci de hiç olmazsa çiçeklerin kokusunu duyar." (Japon Atasözü)

Büyük şair ve mütefekkir Sezai Karakoç'un vefatı hakkında gazetelerde yazılmış haberleri gördükten sonra derin bir üzüntü duydum. Japonya'da bulunduğum zamanlarda, Türk edebiyatındaki şairlerden Mevlana Celâleddin-i Rumi, Nazım Hikmet ve Atilla İlhan'ın şiirlerini

ve yazılarını severek okuduğum gibi, rahmetli Sezai Karakoç'un şiirlerini de çok severdim. Hatta Ankara'ya geldiğim zaman kendisi ile görüşmek ve şiirleri hakkında onun ile hasbihal etmek, gelecekte "Monna Rosa" gibi şiirlerini Japonya'ya çevirip, Japonya'da onu seven insanlar ile paylaşmak istedim. Maalesef, takdiri ilahi ile şairimiz Sezai Karakoç vefat etti. Kendisiyle görüşme hayallerimi ne yazık ki gerçekleştiremedim.

Onu öğrenmek, Türkiye'yi öğrenmek

Sezai Karakoç'un vefatının ikinci gününün sabah saatlerinde, üniversitede, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri için üç saat İngiltere edebiyatındaki İrlanda şiirleri hakkında dersim vardı. Sınıfa girdim. Öğrencilerimi karşıladıktan sonra, onlara "Sevgili öğrenciler, dün biz Türkiye'de kimi kaybettik?" diye onlara da sordum. Hiçbir öğrencimden cevap gelmedi. "Biz dün bir şair ve mütefekkirimizi kaybettik, kim olduğunu biliyor musunuz?" diyerek tekrar sordum. Yine sınıftan bir ses gelmedi. Gerçekten çok şaşırdım. Çünkü 36 kişilik sınıf, iki öğrencinin dışında tamamen Türk öğrencilerden oluşuyordu. Kendi kendime "Ya Rabbim" dedim, "Türk Edebiyatı'nın geleceğinin sahibi olan bu öğrenciler, Sezai Karakoç gibi şairlerimizi bilmez ise onlara nasıl edebiyatımızı emanet edeceğiz?" Acaba yanlış mı düşündüm diye kendimi sorguladım.

Sonrasında derse devam ettim ve öğrencilerime bugün üç saatlik dersimizde Sezai Karakoç'u işleyeceğimizi söyledim. Kendilerine şu şekilde hitap ettim: "Sezai Karakoç 88 yıllık ömrünün 70 senesini bizler için; güzel şiirlerini yazmak, Batı edebiyatındaki meşhur olan şiirleri çevirmek ve insanlık hakkındaki güzel fikirlerini bizlere anlatmak için çalıştı.

Bu yüzden biz üç saatlik dersimizi onu tanımak için vermezsek, bu nankörlük olmaz mı? Bir milletin şairi; o milletin dili, edebiyatı ve tarihi demektir. Onu öğrenmek, Türkiye'yi öğrenmek demektir." Dersimiz, Sezai Karakoç'un şiirlerini ve hayatını işleyerek devam etti.

Gençlerle Monna Rosa'yı konuşmak

Öğrencilerim, Sezai Karakoç'un en güzel şiirlerinden birini ezberledi ve onun hayatını öğrendi. Dersin sonunda öğrencilerimin Sezai Karakoç'un hayatı ve şiirleri hakkındaki düşünceleri beni çok mutlu etti. Son olarak, Sezai Karakoç'un "Monna Rosa" şiiri üzerine konuştuk.

Batı edebiyatını öğrenmenin temeli

Şüphesiz Batı edebiyatını öğrenmek ve çeşitli milletlerin şairlerinin şiirlerini öğrenmek edebiyatımızın geleceği için çok faydalıdır. Ancak, öncelikle kendi şairlerimizin ve yazarlarımızın eserlerini ve hayatlarını öğrenmek Batı edebiyatını öğrenmenin temel esasıdır. Dersimizi bu şekilde sonlandırdım ve eve giderken aklımdan derste öğrencilerin Sezai Karakoç'u tanımamasının hem gençlerin, hem toplumun, hem eğitim sisteminin ve hem de aile eğitiminin eksikliğinden kaynaklanıyor olabileceğini geçirdim. "Tabii ki bu masum gençlerin sorunu olamaz, bu eğitimdeki eksiklikten kaynaklanıyor olmalı" diye kendi içimde karar kıldım. Japon eğitiminde, okullarda ve üniversitelerde öncelikle milletlerin kendi tarihlerini, coğrafyasını, edebiyatını öğrenmeleri eğitim sisteminin olmazsa olmazıdır. Türkiye; tarihine, kültürüne ve milli değerlerine sahip çıkmak için Japon eğitim sisteminin bu konudaki tutumunu örnek almalıdır.

higashitotsu.kutluk@asbu.edu.tr

Osman Kayaer

EDİTÖRDEN NOTLAR

"ASBÜ Kütüphane-Kitap Dergisi" olarak ikinci kez karşınızdayız. Yayın kurulunu yenilemiş, yazar kadrosunu genişletmiş bir dergi olarak bir öncekine göre daha iyi bir noktadayız hamdolsun.

Daha önce de dile getirdiğimiz gibi dergimiz öğrencilerin kitap ile münasebetini yoğunlaştırmak ve kütüphane ile aralarında yakın bir iletişim sağlamak amacıyla neşredilmektedir. Dergimizdeki kitap tanıtımlarının çoğu öğrencilerimiz tarafından kaleme alınmıştır. Ancak yazar kadromuz sadece öğrencilerden oluşmuyor, idari kadrodan da okumaya ve düşünmeye meraklı olanların yazıları var. Kitap tanıtımında önceliğimiz üniversitemiz hocalarının kitaplarıdır. Lakin kitap tanıtımlarını bununla sınırlı tutmadık ki tek düzeliğe düşmeyelim. Gündeme taşıyacağımız kitaplar sadece edebiyat ile ilgili olmayacak. Sosyal bilimlerin farklı alanlarından kitap tanıtımlarının dergimizde yer almasını temel ilkimiz olarak belirlemiş durumdayız.

Dergimiz kitap tanıtımlarının yanısıra kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığımıza ait faaliyetlerin haberlerini de bünyesinde barındırıyor olacak. Özellikle "Kitap Söyleşi" programlarımızın sadece icra anından ibaret kalmasına gönlümüz razı olmuyor. Bunların daha sonra da görünür olması için dergimizde yer vermekle yetinmeyecek aynı zamanda web sayfamızda da görünmesini sağlayacağız.

Bu dergi vesilesi ile "ASBÜ Yayınları"nın da giderek geliştiğini ve özellikle dijital kitap yayıncılığında epeyi mesafe kat ettiğini duyurmak isterim. Dergimizin ilk sayfası sağ üst köşesinde kapak resmi bulunan "handbook of islamic finance" kitabını yayımlayarak akademik camiaya katkıda bulunduğumuzu buradan duyurmak isterim. Artık hocalarımızın kitaplarını yayımlatabilmek için yayıncıların kapılarını aşındırmalarına gerek yoktur. Çünkü hemen yanıbaşlarında kendi üniversitelerinin yayınevi onları beklemektedir.

ASBÜ KÜTÜPHANE - KİTAP

Sahibi: ASBÜ adına Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan

Editör: Osman Kayaer

Yazı İşleri Müdürü: Tolga Aydın

Yayın Kurulu: Betül Sena Ateş, Ceylan Doğan, Hafize

Bilge Bekmezoğlu, Saide Nur Dayandı,

Selda Nergiz, Sudenur Cevizci, Zehra Badur

Öğrenci Temsilcisi: Tolga Ceyhan

Adres: Asbü Kütüphane Hükümet Meydanı. No: 2

Ulus / Ankara

İrtibat Telefonu: 0312-596 44 44 /4612

Web Adres: <https://kutuphane.asbu.edu.tr/tr/ogrenci-dergileri>

Dr. Higashitotsu Kutluk'un Kaleminden KARŞILAŞTIRMALI OĞUZNAME

Dr. Higashitotsu Kutluk, Japon Türkolog Taiyo Hasegawa'nın Oğuzname Destanı Japonca, Uygur Türkçesi ve Anadolu Türkçesi İle Karşılaştırmalı İncelemesi

M. Bahadır Türken, H. İbrahim Özel
(İngiliz Dili ve Edebiyatı Öğrencileri)

araştırmacılar hemfikirdir. Tarihini ve kültürünü merak eden aydınların bu kitabı okuması büyük önem arz etmektedir. Bu kitabı günümüz Türkçesine uyarladığından dolayı Dr. Higashitotsu Kutluk'a bir Türk genci olarak teşekkürü borç bilirim.

Türklük ve Türkçe konularında önemli projeler yapmış olan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Higashitotsu Kutluk tarafından kaleme alınan, tarih ve edebiyat fakültelerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrenciler için ve aynı zamanda çeviriye ilgi duyanlar için bir ders kitabı sayılabilecek bu eser, Paradigma Akademi tarafından okuyucuların ilgisine sunuldu.

Kitap, bilgilendirici bir önsözün ardından bir giriş, sekiz ana bölüm, kitapta geçen, okuyucuların anlamlarını bilmiyor olabileceği kelimeleri içeren bir sözlük ve son olarak kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır.

Yazar, kitabın önsözünde Oğuzname'nin yazılışı, farklı dillere çevrilişi ve teknik özelliklerini anlatan bir yazı yazmıştır.

Giriş bölümünde ise geçmişte yazılmış olan Türkçe kaynakların yeterince güncellenmediğinden, bu tarz kitapların daha çok ilgi ve emek görmesi gerektiğinden, çeviri tecrübelerinden ve genel anlamda kitap hakkındaki düşüncelerinden bahsetmiştir.

Kitabın birinci bölümü (s.3-4) "Oğuzname Hakkında" bölümüdür. Bu bölümde yazar kısaca Oğuzname'nin içeriğinden bahseder.

Kitabın ikinci bölümü olan (s.5-158) Oğuzname: Orta Asya ve Türk Halklarının Kahramanlık Destanı bölümünde yazar Oğuzname Destanı karşılaştırmalı çeviriler ile okuyucuya sunmaktadır, bu kısım Oğuzname'nin günümüz Türkçesiyle anlaşılır şekilde okunabileceği bir kısımdır.

Kitabın üçüncü bölümü (s.159) Oğuzname'de kullanılan dil bölümüdür. Yazar kısaca Oğuzname'nin ilk yazıya geçirildiği dilden, yazılan dilin günümüz dil ve dil gruplarıyla ilişkilerinden bahsetmektedir.

Kitabın dördüncü bölümü olan (s.159-161) Avrasya Kıtasının Orta Kesimlerinde Coğrafi Özellikler, Doğa ve Yaşam Koşulları bölümünde isminden de anlaşılabilir gibi yazarımız Avrasya kıtasının coğrafi özellikleri ve yaşam koşulları hakkında kitabın daha derin anlaşılabilirliği için önemli bilgiler sunmaktadır.

Kitabın beşinci bölümü (s.161-166) Türklerin Göçebe Yaşamda Geliştirdiği Bugünün Teknolojileri bölümüdür. Bu bölümde yazar henüz teknolojinin günümüzle kıyaslanamayacak kadar gelişmiş olmasına rağmen Türklerin henüz yerleşik hayata bile geçmeden bulunduğu ve hala günümüz dünyasında kullanılan teknolojilerden bahsetmektedir. Atalarımızın göçebe oldukları halde hala hayatlarımıza etki edebilecek icatlar geliştirmiş olması epey gurur vericidir.

Kitabın altıncı bölümü (s.166-169) Eski Türk Tarihi bölümüdür. Yazarımız kısaca yine kitabın anlamını daha derin anlaşılabilirliği açısından Türklerin Tarihi se-

rüveni hakkında bilgiler sunmaktadır.

Kitabın yedinci bölümü (s.169-177) Bozkurt bölümüdür. Bu bölüm üst bölüm niteliğindedir, zannımızca , Oğuzname'de geçen ırklar, taraflar, coğrafi bölgeler, çeşitli özel isimlerin hepsi hakkında okuyucunun aklında tüm geçen sembol ve terimlerin oturması amacıyla oluşturulmuştur. Tarihin ve Oğuzname'in daha iyi anlaşılabilmesi için önemli bilgiler bulunmaktadır.

Kitabın sekizinci ve son ana bölümü (s.177-197) Oğuzname'de Alfabe ve Tellafluz bölümüdür. Bu bölümde Oğuzname, dil ve gramer açısından detaylı şekilde incelenmiştir. Sesli harfler, sessiz harfler, bağlaçlar, ekler, zamirler vb. dil bilgisi konularında ayrıntılı bir analiz verilmiştir.

Kitabın Sözlük bölümünde (s.197-209) yukarıda da belirttiğimiz gibi, günümüzde pek konuşulmayan, ancak kitapta geçen, okuyucuların anlamını bilmiyor olabileceği kelimelerin anlamlarını sunabilmek adına 12 sayfalık bir sözlük hazırlanmıştır.

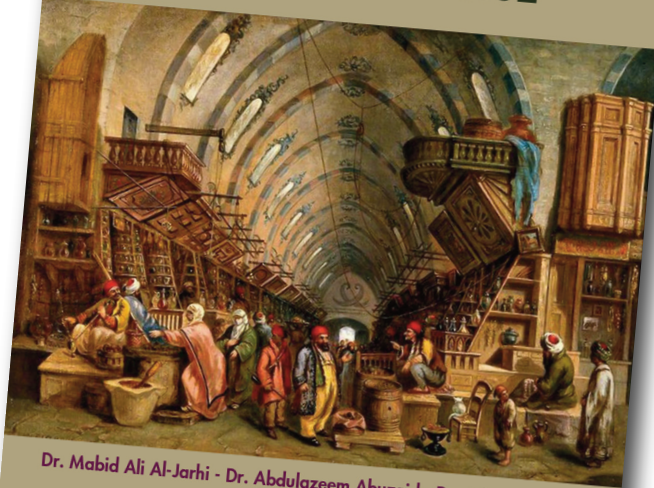
M. T. Cicero , tarih hakkında: "Tarih, geçen zamanların şahididir, onun gerçeklerini aydınlatır, anıları meydana çıkarır, günlük yaşamımıza yol gösterir ve eski zamanlardan bilinmeyen olayları anlatır." Der. Bu konuda Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ise şöyle demektedir: "Tarihini bilmeyen milletler, yok olmaya mahkumdur." Bu açıdan bakıldığında, bu kitap eski tarihimize ışık tutan bir fener görevi görmektedir.

Dr. Higashitotsu Kutluk, Japon Türkolog Taiyo Hasegawa'nın Oğuzname Destanı Japonca, Uygur Türkçesi ve Anadolu Türkçesi İle Karşılaştırmalı İncelemesi

Dr. Higashitotsu Kutluk, bu kitabında Türk Milleti için büyük bir öneme sahip olan Oğuzname'yi günümüz Türkçesi, ilk yazılı hali olan Uygur Türkçesi ve Japoncaya çevirilmiş halini karşılaştırarak, anlam ve kültür boşluklarını mümkün olduğunca doldurarak güncel bir şekilde kaleme almıştır. Oğuzname'nin önemli bir eser olmasının sebebi Türk Tarihi ve Kültürü'ne büyük oranda ışık tutuyor olmasıdır. Türklerin atalarının yaşayışı, kahramanlıkları, yaşadığı problemleri, hükümdarlarının en büyüğü Oğuz'u anlatan bir eser olmakla beraber, içerisinde sonraki nesillere bırakılmış önemli mesajlar, atasözleri ve tavsiyeler bulunmaktadır. Günümüzde okullarda hikayelerini okuyup ahlaki anlamda dersler çıkardığımız Dede Korkut eserleri Oğuzname vasıtasıyla bizlere ulaşmıştır. Sözlü yolla yayılıp daha sonrasında kaleme alınan bir eser olduğundan gerçeği tam olarak yansıttığını söylemek zor olsa da, içeriğinin büyük oranda eski Türk toplum, tarih ve kültürünü yansıttığı konusunda

HANDBOOK OF ISLAMIC FINANCE

Dr. Mabid Ali Al-Jarhi - Dr. Abdulazeem Abuzaid - Dr. Adnan Oweida

fundamental principles of The Islamic Finance

This book has been prepared as a practical guide for Islamic financial institutions and central banks. This Directory presents a comprehensive and detailed practical study of Islamic financial products.

This Directory is also a guide to the fatwa bodies and those in charge of managing the Islamic financial institutions, to help streamline the application of Islamic banking products, and to provide an independent Shariah assessment of their Shariah compliance and highlight the errors that may occur during implantation

The Directory has been drafted by academics who have been working in the industry of Islamic banking and finance for a long time. They have been excessively researching, training, and advising Islamic banks, so they are familiar with Islamic financial products and quite aware of the challenges and obstacles facing their application. The authors of the Directory combine Islamic, economic, and finance knowledge, an experience that rarely meets in a work related to Islamic finance.

The authors have accomplished this work after reviewing the most important fatwas and standards issued on Islamic financial products, as well as the Shariah, economic and financial studies that relate to the industry and propose ways to develop it further to bring it closer to achieving the Shariah objectives. The Directory does not depart from the resolutions of the Fiqh academies made on the issues presented, and it refers to those resolutions as well as to some of the standards and fatwas that are relevant to the cases presented.

To achieve its objectives, the Directory includes products of Islamic financial institutions of different models, nationalities, and geographical distribution.

Finally, to ensure its accuracy and practicality, a highly competent and reliable scientific committee has reviewed the Directory. Finally, the authoring committee seeks in the next step to reformulate this guide in the form of a legal formulation; And present it to the Central Bank of Turkey as a practical guide to control practice.

HİKAYENİN HİKAYESİNDE BİR KADIN KAHRAMAN “AFİFE HANIM SERGÜZEŞTİ”

Sudenur Cevizci (Türk Dili ve Edebiyatı Öğr.)

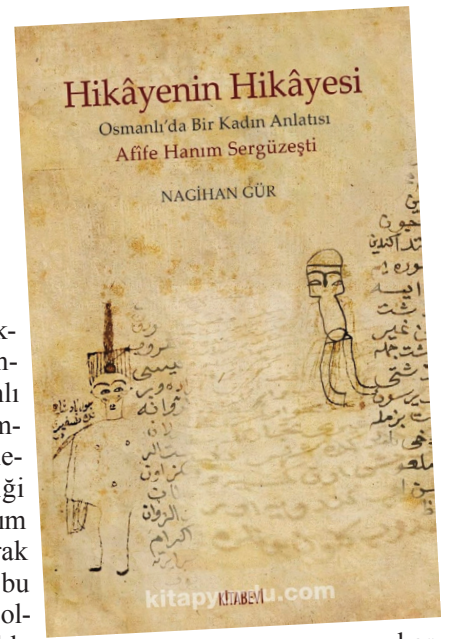
Kadın kelimesi, “katın” şeklinde kullanılır ve Soğdça “xwaten” kelimesinden gelir. Kadın demek kraliçe, hanım, hanımefendi demektir. Kadın demek soyun devam etmesi demektir. Kutsaldır. Fakat ne yazık ki bugün bile kadın denildiğinde haberlerde sonuna “cinayetleri” kelimesi eklenen, dayak yiyen, ağlayan, aldatan, ezilmiş bir insan cinsi akla gelir. Filimler ve diziler onları hala böyle tasvir ederler. Nagihan hocamızın da dediği gibi, eski hikayelerde kadınlar çoğu zaman iffetsiz, namussuz, hilekar, ikinci sınıf , erkeklerin başını yakan bir figür olarak karşımıza çıkar. Fakat Afife Hanım’ın Sergüzeştî, güçlü bir kadını temsil eder. Çünkü bu hikayede Afife Hanım bir başkahramandır ve kendine yapılan haksızlıklara boyun eğen, ezilen değil, güçlü ve kendinden emin olarak biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Afife Hanım’ın hikayesi 18. yüzyılın son çeyreğinde yazıya geçirilmiş mensur bir halk hikayesidir. Bu hikaye, modern hikayenin ilk örnekleri arasındadır. Bazı hikayelere de öncülük etmiştir. Tek nüshası, British Library’de bulunan “Bibb Koleksiyonu”nda yer alır. Buradaki nüshası yeşil renkte sonradan ciltlenmiştir. Kitabın sırt kısmında da hikayenin isminin Latin Alfabeyle “Hafife Hatun Sergüzeştî” olarak kaydedildiği görülür. Afife Hanım’ın hikayesi, realist hikaye ile klasik hikaye arasında bir yerdedir. Hikayenin içinde hikaye olarak adlandırılmasının sebebi de hem bir meddah özelliği göstermesi hem de sonunda Afife Hanım’ın kendi hikayesini dile getirmesindedir. Kitap aslında Afife Hanım’ın hikayesini bir çok yönden ele almayı amaçlamıştır. Kitapta Afife Hanım’ın kısa bir özeti, kullanılan beyitler, bazı ifadelerin neden ve nasıl kullanıldığını söyleyen açıklamalar, dönemin yaşayan kültür değerleri, kadınların toplumdaki yeri, çarşı ve alışveriş kültürü, mahalle kültürünün aile ve sosyal ilişkilerde etkisi gibi birçok yönü ele alınarak açıklama yapılmıştır. Son olarak orijinal metin transkribe edilerek okuyucuya sunulmuştur. Kitapta ayrıca metnin

içine resimler konularak açıklama yapılmıştır. Bu resimlerin hikayenin en heyecanlı ve merak uyandırıcı kısımlarında okuyucu ya da dinleyiciler tarafından çizildiği varsayılmaktadır. Afife Hanım kitapta acip ve garip olarak tanımlanır. Afife Hanım bu lakapları alışılmadık kadın olduğu için alır. Çoğu kalıbı yıkmıştır çünkü. Belli bir çizginin dışına çıkmıştır. Nagihan hocamız özellikle kitabın başında geçen ifadeye de dikkat çekmiştir. Hikayenin ilk sayfasında “Bezirgan el-Hac Mustafa’nın ve kızı Afife Sultan’ın ha’in mü’ezzin ve vezirin ve padişahın bu iki cilde menakıb-ı sergüzeştîdir.” İfadeleri yer alır. Buradaki mesele aslında sanki hikayenin başkahramanı Afife Hanım değilmiş gibi davranılarak Afife Hanım’a haksızlık edildiği düşünülmüştür. Aslında başkarakter ve hikayede tam olarak ele alınan kişi Afife Hanım olmuştur.

Peki nedir bu Afife Hanım’ın başından geçenler? Nedir onu farklı kılan?

Afife hanımın hikayesi, annesinin ölümü ve babasının kardeşi ile birlikte ticaret için sefere çıkmasıyla başlar. Bakire olduğu için ailesiyle yola çıkamayan Afife’nin hayatı bundan sonra değişir. Afife ilkin ihtiyaçlarını karşılayan müezzinin saldırısına uğrar. Afife bir yolunu bulup kaçmayı başarır. Daha sonra yayılan dedikodular nedeniyle kardeşi onu öldürmek ister. Kardeşi tarafından çöle getirilen Afife, yalvar yakar öldürülmekten kurtulur ancak orada kaderine terk edilir. Hızır çıkar karşısına, ona çöl padişahının gelip onu alacağını söyler. Öyle de olur. Evlenip iki de evlat sahibi olur. Ailesini görmek ister bir müddet sonra ve yollara koyulur. Padişah, vezirine emanet ederek onu Halep’e gönderir fakat vezir ona saldırır ve gözlerinin önünde çocuklarını katleder. Ama yine de iffetli olan Afife kendini koruyarak kaçmayı başarır ve karşısına yine Hızır çıkar. Ona tayy-ı mekan yapar. Yani başka mekana geçmesini sağlar. Bir mandıraya gelen Afife burada çobanın kıyafetlerini mücevherleri karşılığında alır ve

Hikâyenin Hikâyesi

Osmanlı’da Bir Kadın Anlatısı
Afife Hanım Sergüzeştî

NAGİHAN GÜR

kitapyurdu.com

kardeşi ile babasının yaşadığı Halep’in merkezine gider. Kahvehanedeki Zarif Ahmet Çelebi’den ona iş vermesini ister. Ahmet efendi araştırır bu oğlan kimdir diye. Afife ona zamanı gelince hikayesini anlatacağını söyler ve işe başlar. Çöl padişahı Afife’nin özlemine çekerken rüyasında Afife’nin nerede olduğunu görür ve veziri ile yola koyulur. Bir gün kahvehanede meclis toplandığında kahvehaneci çobanın bir sergüzeştî olduğunu söyler ve anlatması için onu çağırır. Mecliste herkes vardır. Kocası, babası, kardeşi, vezir, müezzin. Hepsini anlatır. İşte burada heyecanlı yer başlar. Başından geçenleri anlatırken olayı anlatan müezzin ve vezir ona engel olmak ister. Daha sonra gerçekler ortaya çıkınca herkes cezasını bulur. Böylelikle mutlu sona kavuşulur.

Aslında bu hikayenin hikaye olmasının dışında bizlere kattığı pek çok şey vardır. Bu hikaye bazı tabuları yıkarak sadece mücadeleden erkekler olmadığını kadınların da birer insan olduklarını ve yeri geldiği zaman cesurca davranabileceklerini gözler önüne sererek zamanında kafalara yerleşmiş o kadın profilden sıyrılır. Çünkü kitapta da belirtildiği gibi bugüne ulaşmış hikayeler arasında tek bir kişi ve olay çizgisinde ilerleyen ve kahramanı iffetli bir kadına ait hikayelere neredeyse hiç rastlanmamıştır. Yani geleneksel anlatılardaki namussuz ve şevhet düşkünü olarak karakterize edilmiş kadın temsillerinden ayrılmış bir hikayedir bu..

Bize bu hikayeden bahseden, bu hikayenin içinde geçenleri açıklayarak anlatan, çevirisini yaparak bu hikayeyi okumamızı sağlayan Nagihan hocamıza teşekkür ediyorum.

Tefsir Tarihi'ne Eklenecek İsim

M. SAİD ŞİMŞEK

(Editör: Ali Karataş-Gökhan Atmaca, Fecr Yayınları, Ankara, 2021)

Doç. Dr. Hadiye Ünsal
(İslami ilimler Fak. Öğr. Üyesi)

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir ana bilim dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Karataş ve Doç. Dr. Gökhan Atmaca tefsir akademisyasının kıdemli hocalarına dair müstakil kitapların çıkmasına öncülük ederek önemli bir ilmî çalışmaya imza atmıştır. Tefsire Adanmış Bir Ömür adını taşıyan bu vefa serisi şimdilik üç kitaptan müteşekkildir. 2019 yılında çıkmaya başlayan bu serinin birinci kitabı Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinin ilk hocalarından Prof. Dr. İsmail Cerrahoğlu'na; 2020 yılında çıkan ikincisi Prof. Dr. Süleyman Ateş'e, 2021 yılında çıkan üçüncüsü ise Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir ana bilim dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. M. Saïd Şimşek'e dairdir.

Tefsire Adanmış Bir Ömür: M. Saïd Şimşek adlı kitap, Cahit Karaalp'in, "M. Saïd Şimşek'in Hayatı ve İlmî Şahsiyeti", Mustafa Kara'nın "Prof. Dr. Mehmet Saïd Şimşek: Tefsiri ve İlmî Kişiliği Hakkında Yapılan Akademik Çalışmalar", Maen Ali'nin

"Mehmed Saïd Şimşek ve Tefsîruhû", Abdullah Karaca'nın "M. Saïd Şimşek'in Tefsiri ve Tefsir Metodu", Hadiye Ünsal'ın "Mehmet Saïd Şimşek'in Neshe Yaklaşımı", Ersin Kabakçı'nın "M. Saïd Şimşek'in Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri'nde Âyetler ve Süreler Arası Münasebet", Muhammed Bahaddin Yüksel'in "M. Saïd Şimşek'e Göre Kur'an'da Müteşabih ve Te'vîli Meselesi", Murat Kayacan'ın "M. Saïd Şimşek'in Kur'an Kıssalarına Yaklaşımı", Osman Kara'nın "M. Saïd Şimşek'in Tefsirinde Çağdaş Yorumlar", Merve Saçlı'nın "M. Saïd Şimşek'in Tefsirinde Kadınlarla İlgili Ayetlerin Yorumu", Recep Demir'in "M. Saïd Şimşek'in Mûcize Anlayışı", Gökhan Atmaca'nın "Saïd Şimşek'in Tefsirinde Kelami Meselelere Bakışı", Adnan Hoyladı'nın "M. Saïd Şimşek'in Fikhî Meselelere Yaklaşımı", Soner Aksoy'un "M. Saïd Şimşek'in Bilimsel Tefsir Yöntemine Yaklaşımı", Yakup Bıyıkoglu'nun "M. Saïd Şimşek'in Sosyal-İctimâî Tefsire Yaklaşımı" başlıklı yazılarından müteşekkildir.

Şimşek'in Kur'an ve tefsir an-

layışı üzerine olan söz konusu yazılar, Kur'an'ın anlaşılmasında İki Mesele, Kur'an'ın Ana Konuları, Günümüz Tefsir Problemleri, Kur'an Kıssalarına Giriş ve Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri adlı eserlerindeki görüş ve değerlendirmelerden istifade edilerek kaleme alınmıştır. Yukarıdaki paragrafta zikrettiğimiz yazılar daha ziyade tefsiriyle ilgili olduğu için Şimşek'in beş cilt olarak Beyan Yayınları'ndan çıkan Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri adlı eserine değinmek gerekir. On yılı aşkın bir zaman zarfında telif edilen eser, toplumsal meselelerin Kur'an ayetleri çerçevesinde çözümlenmesi anlamına gelen sosyolojik/içtimai tefsir niteliği taşımaktadır. Zira Şimşek'e göre "Kur'an, hayat kitabıdır; hayatı düzenlemek, yeniden rayına oturtmak için indirilmiştir. İndirilen önceki kitapların amacı da budur." (M. Saïd Şimşek, Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri, İstanbul: Beyan Yayınları, 2012, 1/9.) Ona göre tefsir, toplumla Kur'an arasındaki iletişimi kurma, Kur'an'la hayata yön verme ve toplumsal sorunları Kur'an'a arz etme işlevi görmelidir. (Abdullah Karaca, "M. Saïd Şimşek'in Tefsiri ve Tefsir Metodu", s. 97.)

Şimşek'in tefsirinin bir diğer özelliği bilimsel tefsire yönelik eleştirel tutum şeklinde tebarüz etmektedir (Bkz. Soner Aksoy, "M. Saïd Şimşek'in Bilimsel Tefsir Yöntemine Yaklaşımı", s.

306-324.) Şimşek tefsirinin ilk cildine, "Modern İlim ve Kur'an" başlığı açmış ve bu başlık altında, "Günümüzde birçok Müslüman, Kur'an-ı Kerim'in, modern ilmin buluşlarını on dört asır önce haber verdiğine inanır. Bu inanış bir-iki meseleyle de sınırlı değildir. Neredeyse her bir buluş veya teori gündeme getirildiğinde bunun kaynağı Kur'an-ı Kerim'de aranır ve bulunur da(!) Ama nedense bunlar modern ilim tarafından keşfedildikten sonra Kur'an'da aranmaktadır. Öncesinden Kur'an'da bulunani hiç olmamıştır." (Şimşek, Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri, 1/210-211.) diyerek bilimsel tefsire muhalif bir duruş sergilemiştir.

Şimşek'in görüşleri bağlamında değinilmesi gereken bir diğer konu mucize meselesidir. Hz. Muhammed son peygamber olduğu için kendisine hissi/kevnî bir mucize verilmemiştir. O'nun tek mucizesi Kur'an'dır (Recep Demir, "M. Saïd Şimşek'in Mûcize Anlayışı", s. 268). Şimşek Hz. İsa'nın nüzulü ve şefaât konusunda da hâkim anlayışın aksi yönünde bir görüş benimsemiştir. Keza nesh meselesine ilişkin tutumu da bu minvaldedir. (Gökhan Atmaca, "Saïd Şimşek'in Tefsirinde Ke-

lami Meselelere Bakışı", s. 271-279; Hadiye Ünsal, "Mehmet Saïd Şimşek'in Neshe Yaklaşımı", s. 103-119.) Şimşek'in kadınla ilgili ayetlerin tefsirindeki görüş ve yorumları ise savunmacı bir perspektif arz etmektedir. (Merve Saçlı, "M. Saïd Şimşek'in Tefsirinde Kadınlarla İlgili Ayetlerin Yorumu", s. 223-242.)

400 sayfalık bir hacme sahip olan eser yukarıda zikredilen akademik yazıların yanında Tuba Şimşek Eğri, Adnan Demircan, Fethi Ahmet Polat, Ahmet Küçük gibi isimlerin M. Saïd Şimşek'e dair kaleme aldığı hatıra yazılarını da ihtiva etmektedir. Sonuç olarak Tefsire Adanmış Bir Ömür: M. Saïd Şimşek tefsir tarihi araştırmalarına Cumhuriyet dönemi Türkiye'si özelinde katkı sunduğu için önemli bir eser hüviyetindedir.

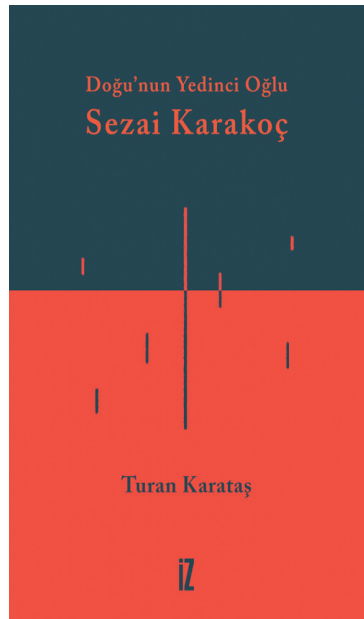

Turan Karataş'ın Kaleminden SEZAI KARAKOÇ

Tolga Aydın

(Türk Dili Edebiyatı. Öğr.)

Türk İslam düşünce dünyasının doğu kanadını şiire aksettiren kalemimiz Sezai Karakoç, varlığını idrakte zorlandığımız başka bir alemde bu dünyaya gönderilmiş şahsiyetiyle gönüllere kazınmıştır. Sanatkâr ve mütefekkir şairimizin hayatını, sanatını, gayesini ve şiir poetikasını inceleyen Prof. Dr. Turan Karataş'ın doktora tezi olan kitabı; "Doğunun Yedinci Oğlu; Sezai Karakoç" bu çalışmanın konusudur.

Türk Edebiyatının güzide kalemi Sezai Karakoç'u ele alan kitap, üç bölüme ayrılmaktadır. Birinci bölüm; Sezai Karakoç'un hayatı, mizacı, idealleri ve yazarlık serüvenini ele almaktadır. İkinci bölüm, edebî serüvenini, şiirsel sanatını okuyucuya yansıtmaktadır. Bu bölü-

üm Sezai Karakoç'un sanatkâr yönüne eğilmiş olup eserlerin kronolojik seyrini ve tahlillerini sunmaktadır. Üçüncü ve Sezai Karakoç'u anlayabilmenin yapı taşlarını ortaya koyan bölüm ise, sanatkârimizin sanat ve şiir anlayışını ele almaktadır. Kitap, bibliyografya ve Sezai Karakoç hakkında yazılanlar kısmı ile kitap sona ermektedir.

Karataş, onu anlatmaya Karakoç'un hayat serüveni ile başlamaktadır. Sezai Karakoç, 22 Ocak 1933'de Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde doğmuştur. Babası Yasin Efendi, annesi Emine Hanımdır. Babası ticaret erbabı, annesi ev hanımıdır. Yörenin tipik aile adabıyla yetişen Karakoç, Anadolu ahlakını kendine yar ve yardımcı edinmiştir. Yasin Efendi, ahlaklı, dürüst, ilme ve dine son derece bağlı bir kişidir. Anadolu'da baba rolü, çok önemli bir yer tutar. Bu sebepten ailevi açıdan Karakoç, her daim desteklenmiş ve ruh mimarlığına küçük yaştan itibaren hazırlanmıştır. Bir şiir bir anda oluşmadığı gibi bir şair de bir anda ortaya çıkmamaktadır. Sezai Karakoç'un da kendini yetiştirmesi, olgunlaşması, kendi idealar dünyasını fark edişi uzun yıllara yayılmıştır. İlk adım ilkokuldur. Karakoç okula başlamadan okumayı söken ve kendini geliştiren bir çocuktur. Bu gelişim

okul yıllarına da yansımıştır. Her daim başarılı ve sürekli okuyan, düşünen bir kişiliğe sahiptir. Karakoç'un okuma ve düşünme heyecanı her kademede artarak devam etmiş ve artık kendi dimağından esintiler boy göstermiştir. Karakoç'a yazar, şair veya düşünce adamı tasvirlerinden hangisini dersek diyelim çok yönlü oluşuyla bunu hak eden bir kişiliğe sahiptir. Bu çok yönlülük, ona her daim fayda sağlamış ve eserlerine direnen bir mizaç ve idrak katmıştır. Yazanlık serüvenine doğduğu ilçeyi ele alan şiirle başlamıştır. Bir nokta burada önem arz etmektedir. Karakoç'u tam olarak karşılayabilecek bir sıfat olmadığı için onu yazan sıfatıyla anmak gerekir. Zira kaleminden ne dökülse müthiş bir hikmet ve sanat ortaya koymuştur. Karataş çalışmasıyla Sezai Karakoç'u detaylıca anlatmış olsa da yine de meraklı okuyucular için meseleye girizgah mahiyetindedir. Her eseri bir çalışma ve üzerinde kafa yorulması gereken meselelerle bezenmiştir. Liseden, üniversite hayatına geçiş yaptığında kalemi olgunlaşmış ve Üstad Necip Fazıl'ın çıkarttığı Büyük Doğu dergisiyle tanışmıştır. Bu noktada kendi-

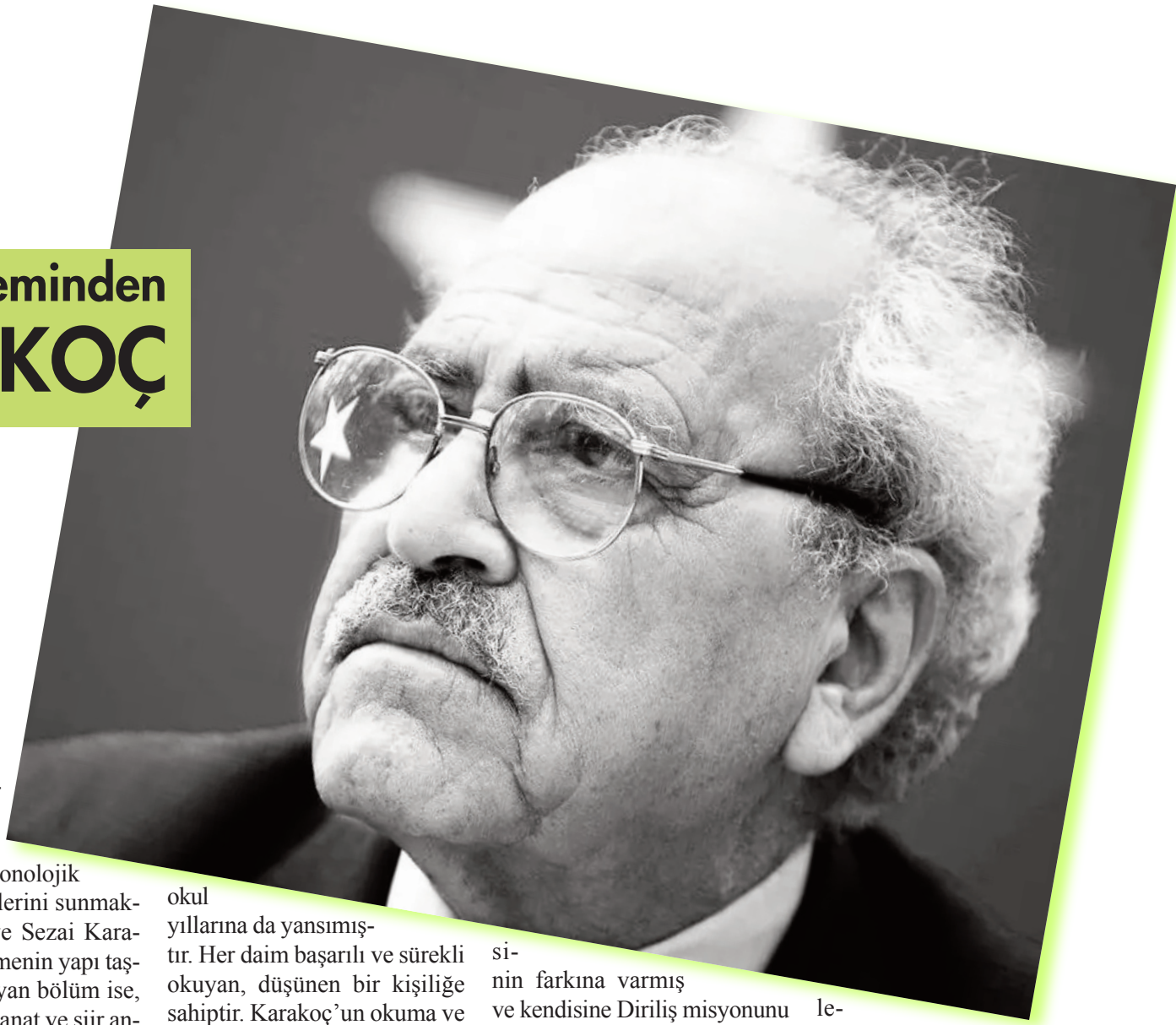
sinin farkına varmış ve kendisine Diriliş misyonunu yüklemiştir. Kaleme aldığı eserlerinde İslam'ın ve ümmetin dirilişini, kurtuluşunu odağa almıştır. Misal olarak İslamın Dirilişi, Diriliş Neslinin Ametüsü gibi eserleri verilebilir. Karakoç, mücadelesinin onca zorluğuna rağmen ne düşüncesinden ne de yolundan şaşmıştır. Karataş, onun tüm eserlerine değinmiş olup Karakoç okumalarına bir kılavuz, bir yol haritası çizmiştir.

Karakoç diriliş mücadelesini, ümmeti kurtarma gayesini eserlerinde ilmek ilmek işleyip kendine has bir sanat anlayışı ortaya koymuştur. Pek çok türde eser veren Karakoç; gayesini ve arayışını düşünce yazılarıyla, sanatını ve sesini de şiirleriyle topluma duyurmuştur. Her ne kadar mütefekkir tarafı ön planda olsa da Turan Karataş'ın dediği üzere şairlik tarafı ağır basmış ve ününü şiirleriyle kazanmıştır. En gözde şiiri "Monna Rosa" olup bir aşk şiiri olarak okunmaya meyllidir. Kendini çok yönlü eserler vererek geliştiren Karakoç, Türk Edebiyatına; yeni, gayesi ve hedefi olan bir ümmet misyonu yük-

lemiştir. Şiirine; gelenek, metafizik, insan, kadın, çocuk, aşk/sevgi ve sevgili, ölüm, mekan ve kent, yabancılaşma ve Batı gibi birçok konuyu dahil edip kendi şiir harmanını inşa etmiştir. Bu harman bin bir sesin ve tadın olduğu bir lezzet ve farkındalık merkezidir. Karakoç kalemiyle Müslüman topluma bilinç ve farkındalık kazandırmıştır.

Sonuç itibarıyla Turan Karataş'ın doktora çalışmasının kitaplaştırılmasıyla ortaya çıkan "Doğunun Yedinci Oğlu; Sezai Karakoç"; Karakoç'un hayatı ve sanatı üzerine yoğunlaşmış olup bir "Sezai Karakoç Kılavuzu" niteliğindedir.

Son olarak ömrünü ve kalemini dirilişe vakfeden bir sanatkârı kısacık bir yazıyla anlatma gayretine girişmeyi de ancak bir cüretkar olma eğilimimle açıklayabilirim. Erenlerden olma yolunda ilerleme gayretinde olan her gencin Sezai Karakoç'a uğrayacağı aşikârdır. Sezai Karakoç'u anlamak isteyenlerin yolu da Karataş'ın çalışmasından geçmelidir.

Ali Osman Kurt'un Kaleminden YAHUDİLİĞİN İNŞA ÇAĞI

Erken Dönem Yahudi Tarihi
(Yahudiliğin mimari Ezra) Prof.
Dr. Ali Osman Kurt IQ Kültür
Sanat Yayıncılık 1. Baskı, Ekim
2007, İstanbul

Nazife İnci

(İdari Mali İşler, Güvenlik Görevlisi)

Erken Dönem Yahudi Tarihi, Prof. Dr. Ali Osman Kurt'un doktora tezinin kitaplaştırılmış halidir. Kurt, lisans eğitimini 1995'te Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Yüksek lisansını 2000 yılında Cumhuriyet Üniversitesi'nde, doktorasını 2006 yılında Ankara Üniversitesi'nde tamamlamıştır. 1996-1999 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli okullarda öğretmenlik yapmıştır. Kurt, akademik faaliyetlerini 2007-2013 yıllarında Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 2013-2015 yılları arasında Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi'nde sürdürmüştür. Kurt, Ekim 2015'te Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'ne geçiş yapmış, Ocak 2018'de profesör olmuştur.

Evlü ve üç çocuk babası olan Kurt, Türkiye Yazarlar Birliği yönetim kurulu üyeliği, Dinler Tarihi Anabilim dalı başkanlığı, Türkiye Dinler Tarihi Derneği yönetim kurulu üyeliği, ASBÜ İslami İlimler Fakültesi dekanlığı ve rektör yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur.

Ali Osman Kurt, erken ve modern dönem Yahudilik çalışmalarıyla tanınmış bir akademisyendir. Erken Dönem Yahudi Tarihi, açık, anlaşılır ve sade bir

dil ile kaleme alınmış bu nedenle sadece akademisyenlere değil her tür okuyucuya hitap etmektedir. 15 yıl önce yazılan bu kitabı heyecan ve merak ile okudum.

Kitap, giriş, üç müstakil bölüm ile sonuç ve değerlendirme kısımlarından müteşekkildir. Girişte, araştırma hakkında genel bilgiler, Yahudilerin Babil sürgünü ve Babil sürgününün mahiyeti konularında bilgiler verilmektedir. Babil'in coğrafi ve siyasi tarihi, Babil kralı Nebukadnezar'ın, kimliği ve kişiliği giriş kısmının mevzuları arasındadır.

Babil İmparatorluğu'na karşı başarısız bir isyan girişiminde bulunan Yahudiler, Kudüs'ün işgal edilmesi ve mabedin yıkılmasıyla birlikte sürgüne gönderilmişlerdir. Giriş kısmında ayrıca sürgün yıllarının Yahudiler üzerindeki dini, harsi, sosyal ve ekonomik etkileri hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Babil Sürgününden Dönüş

Pers kralı Kares'in Babil'i mağlup edip işgal etmesiyle Yahudilere dönüş izni verilmiştir. Yahudilerin Babil'e dönmeleri bir asırda gerçekleşmiştir. Kitapta Yahudilerin Babil'e dönmelerine izin veren Kares hakkında bilgiler verilmiş, başarılı siyaset

ve devlet adamı olduğuna değinilmiştir.

İlk dönüş, Yahudi asıllı Şeşbatur öncülüğünde olmuştur. Onun Kudüs'teki çatışmada ölmesi üzerine yerine I. Darius kralı döneminde Zerruhbadel geçmiştir. Kitapta anlatıldığına göre Zerruhbadel güçlü bir zekaya ve kuvvetli bir misyona sahiptir. Zerruhbadel Haggay peygamberin desteği ile Kudüs ve yıkılan mabedi altı yılda tamamlanmıştır.

Ezra'nın Kudüs'e dönüşü ilk dönüşten seksen yıl sonra Kral I. Artasusda döneminde olmuştur. Kitapta Ezra ve Nehemya liderliğindeki dönüş süreci ile Ezra'nın dönüş zamanı hakkındaki tartışmalara da değinilmiştir. Ezra önderliğindeki dönüşün farklılığı ve sürgün dönüşü sonrası Yahudi Samiri çatışmaları ve sebepleri kaleme alınmıştır.

Kitabın ikinci bölümde Ezra'nın tarihi ve dini kimliği ve ona atfedilen kitaplar iki ayrı başlık altında incelenmiştir. Ezra, sürgün dönüşü karakterleri arasında en önemli kişidir. Ancak yazarın söylediğine göre Ezra'nın tarihi kimliği ile ilgili fazla bir bilgiye sahip değiliz. Harun soyundan geldiği ve Pers Kralı'na yakın olduğu ve sürgünde kraldan yardım aldığı söylenmektedir. Ne-

rede ne zaman doğduğu ve aldığı eğitimler hakkında kesin bilgiler yoktur. Ezra hakkında en kesin bilgi kahin ve yazıcılıkta maharetli biri olduğuna dairdir.

Ezra'nın ürettiği (Kanonik) Ezra ve Nehemya dışında Ezra tarafından yazılmayan (Apokrif) ancak ismine atfedilen birinci Esdras IV. Ezra kitapları hakkında tanıtıcı bilgiler verilmiştir.

Üç bölümde Ezra'nın reformları ve Yahudiliğin oluşumundaki rolüne denilmiştir. Ezra Kudüs'e şehrin imar ve inşaatından sonra gelmiş ve burada dini temellere dayalı yeni bir toplum için çalışmıştır. Yazıcı Ezra Tevrat ile ilgili düzenlemeler, Yahudi kimliği ile ilgili reformlar, Yahudiliğin kurumsallaşması ile ilgili faaliyetler, Yahudilere yaptığı ilaveler (Tokkanat Ezra) dört ana başlık altında incelemiştir. Ezra'nın reformlarının amacı toplumu eğitmek, onlara rehberlik etmek, atalarının dinini yeniden canlandırmak ve Şeriatı inceleyip uygulamak. Kısaca Yahudi toplumunun dönüşünü sağlamak olmalıdır.

Tezin sonuç ve değerlendirme bölümünde, yazar kısaca kitabın özeti yapmıştır. Ya-

hudilerin Babil'e sürgünü, sürgün dönüşünü ve toparlanma dönemini anlatmaktadır. Ezra önderliğinde Babil'den çıkış Musa önderliğinde Mısır'dan çıkışa benzetilmiştir. Musa'nın başlattığı işlerin tamamlayıcısı olarak Ezra erken dönem Yahudi tarihinde başrol oynamıştır. Kısaca Yahudiler için Ezra Kudüs'te yaptığı çalışmalar nedeniyle "Yahudiliğin babası" olarak adlandırılmış önemli şahsiyetlerden biridir. Ezra, kahin olarak baş kahin Harun, yazıcı kimliği ile de Musa ile mukayese edilmiştir. Ezra'nın Kudüs'teki çalışmaları arasında yazarın da dikkat çektiği en önemli husus İsrail topraklarının yüzyıllar önce tüm zamanlar için belirlenmiş olmasıdır. Ezra'nın yaptığı reformlar ile Yahudi kimliği yenilenmiş, Tevrat ve şeriat düzenlenmiş soya dayalı bir Yahudi kimliği oluşmuş olmasıdır. Erken dönem Yahudi tarihi ana hatlarıyla konunun uzmanı Ali Osman Kurt tarafından tercüme edilmiş, başarılı bir kitaptr. Tarih ve dinler tarihi sevenlerin okuması gereken bir kitaptr.

TAHRİFİN TASHİHİ NE KADAR MÜMKÜN?

Yusuf Turan Günaydın

(Kütüphaneci Yazar)

Tahrif, tashih edilebilir mi? Edilebilir desek bile her tahrifin bünyede bir yara izi bıraktığı da kolayca gözlenebilir. Yine de zararın neresinden dönülürse kâdır elbette...

Prof. Dr. Hayri Kaplan'ın Tahrif ve Tashih: 13. Yüzyıl Anadolu Türk-İslâm Düşüncesi Üzerine İncelemeler (Ankara Kalem Neşriyat, 1. bs., Ankara 2021, II+669 s.) adlı eseri nihayet geniş okuyucu kitlesine ulaşacak şekilde kitaplaştı. Bu alanda daha önce bir Ahilik sempozyumuna ilgiyle dinlenen bir bildiri sunmuş, makaleler yazmış ve Ahi Evran Kitap Yazdı mı? (Adana 2011) adlı bir eser yayımlamıştı.

Tahrif ve Tashih'te -özetle- başta Ahi Evran olmak üzere, Sadreddin-i Konevî, Mecdüddin İshak, İbn-i Arabî, Mevlânâ ve Şems-i Tebrizî gibi zevat hakkında Prof. Dr. Mikâil Bayram'ın bugüne kadar ortaya attığı bütün iddia ve yorumları tek tek ele almış, eser ve makalelerinin dipnotlarına kadar elekten geçirerek yayınladığı her metnin kılcal damarlarına kadar inmiştir.

Mevlânâ Karşıtlığı Doğuran...

Prof. Dr. Mikâil Bayram yıllardır Mevlânâ'ya ve Ahiliğe dair düşünceleriyle belli bir kamuoyu oluşturmuş bir akademisyendir. Onun bu alanlarda yazdığı makale ve kitaplarını okuyarak Mevlânâ'ya karşı olumsuz kanaatlere kapılan çok kimse olmuştur. Bazı tarihî tartışma noktalarını kurgulayarak oluşturduğu Mevlevîler-Ahiler / Mevlânâ-Ahi Evran çatışması eksenli düşünceleri sebebiyle Türkiye'de Mevlânâ karşıtlığının görece yaygınlaştığı su götürmez bir gerçektir.

Buna göre kaba hatlarıyla "Mevlânâ, bir Moğol yanlısı ve "ca-

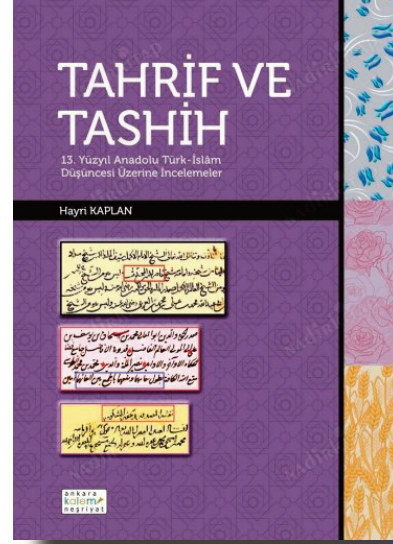
sus"udur. Ahi Evran ile Mevlânâ iki can hasmıdır." cümleleriyle ifade edebileceğimiz düşünceleri aracılığıyla Prof. Bayram bilhassa tasavvuf karşıtı çevrelerde tartışılmaz bir otorite konumuna yükseltilmiştir. Mevlânâ'dan önce o yüzyılın -başta hükümdarları/sultanları olmak üzere- Selçuklu devlet adamlarının Moğol yanlısı olup olmadığına pek de kafa yorulmamış, sürekli, tavrı dönemin Selçuklu devlet adamlarıyla uyumlu gözükten Mevlânâ suçlanmıştır. Böylece Selçuklu hükümdarlarının Moğol kağanı tarafından belirlenir hâle geldiği 'muhtaralı' bir çağda "Moğol yanlılığı" hatta casusluğu Mevlânâ ve çevresinin omuzlarına yükletilmiştir. Güneş gibi ortada parlayan bir simanın nasıl casusluk yapmış olabileceği sorusu bir yana, Selçuklu idarecileriyle her zaman iyi ilişkiler içinde bulunan Mevlânâ'ya yüklenen bu "suç"ların ondan önce devlet adamlarına ait olup olmadığı üzerinde detaylı bir biçimde düşünülmemiştir.

O karanlık dönemde devlet adamları Moğol baskısı altında ne yapabilirlerdi, neler yaptılar veya yapamadılar? Kanaatimce konunun anahtarı konumundaki bu soruya en ihatalı cevap Mükrimin Halil Yinanç'ın Selçuklular Devri adlı iki ciltlik eserindedir. Bu eser Anadolu'da Moğol hâkimiyetinin başlangıcından tavsısına kadar Selçuklu ümerasının durumunu -tek tek hükümdarlara ayırdığı bölümler aracılığıyla âdeta birer fotoğraf gibi kaydeder ve tatlı bir anlatımla okuyucusuna sunar. Yani umumî Selçuklu tarihini tam olarak bilmeden Mevlânâ'yı da, Ahi Evran'ı da, Yunus Emre, Nasreddin Hoca ve Hacı Bektaş'ı da tam olarak yerine oturtamayız.

Çelişkiler

Bayram'ın eserlerini çıktıkça aldım ve okudum. Daha önceki baskısı var diye sonraki baskıları almazlık etmeyip edinmeyi âdet hâline getirdiğim için karşılaştırmalı okuma imkânım da oluyor. İlk fark ettiğim şey, bilhassa birkaç baskıya ulaşan eserlerinde Bayram'ın daha önce söylediklerini bizzat kendisinin nakzediyor oluşuydu. Elbette bir ilim adamı, yeni kaynaklara, belgelere ulaştıkça önceki görüş ve kanaatlerinde değişiklik ve tashihlere gidebilir. Fakat bunu, okuyucusuna açıklamalıdır ve bir tür kendini eleştirme/yenileme usulü takip etmelidir. Bayram'ın eserlerinde bu tür bir tavra pek de tanık olamıyoruz. Ayrıca eserlerini okurken ikna edici olmaktan uzak bulduğumuz fikirleri için hangi kaynaklara başvurduğuna baktığımızda bu kaynakların biraz zorlama kaynaklar olduğu kanaatine de ulaşabiliyoruz.

Prof. Bayram'ın bu tavrının en çarpıcı örneği, Fatma Bacı'nın kimliğiyle ilgili bazı ayrıntıların ilk eserlerinden, konuyla ilgili diğer eserlerine veya eski eserlerinin 'yenilenmiş' diğer baskılarına doğru farklılıklar içermesidir. Özellikle Mevlânâ'nın bir 'Ahi Evran düşmanı' olduğu yönünde yaydığı kanaat için verdiği dipnotlarda kullandığı ana kaynağı Mesnevî'deki debbağ hikâyeleridir ki, bunların Ahi Evran'la ilişkisi oldukça zorlama görünmektedir. Bu zorlamalığı ortadan kaldırmak içinse, 'Mevlânâ Mesnevî'yi ilk önce bölüm bölüm (kürâse) yazıyordu, o nüshalarda düşman bir figür olarak Ahi Evran'ın adı açıkça geçiyordu; Mesnevî'yi bir kitap hâline getiren oğlu Sultan Veled bunlardaki özel isimleri çıkartıp, metni ortaya söylenmiş bir metin hâline getirdi.'

şeklinde özetlenebilecek bir yaklaşımla ortaya koymuştur. Oysa bu 'açıklayış' tarzı ikna edici olmaktan uzaktır.

Çeşitli video konuşmalarında Arapça mesnevî kelimesinin "mişnâ"dan geldiğini iddia etmiş, "ikilik" (beyit) anlamındaki Arapça mesnevî kelimesinin eski edebiyatımızdaki anlamını görmezden gelmiştir. Mikail Bayram'ın iyi derecede Arapça biliyor olmasına rağmen bir ara internette dolaşan ve Süleymaniye Vakfı'nda verdiği konferansa ait bir videosunda özbeöz Arapça bir kelime olan Mesnevî'nin adını dahi, Hintçedeki (diğer bir videosunda ise İbranice!) "mişna" (altılı) kelimesiyle aynı kökten gelmekle itham ettiğini ve buna delil olarak da Mesnevî'nin altı cilt oluşunu ileri sürdüğünü kullaklarıyla duymuş biri olarak hep merak etmişimdir; Arapçayı iyi derecede bilen Bayram, nasıl olur da Mesnevî'nin Arapça "isnâ" (iki) kelimesinden geldiğini, 'ikili' manasına geldiğini ve terim olarak da iki dizeden oluşan beyitleri imlediğini bilmez?

Üstelik Mevlânâ, kitabının başında Mesnevî'nin Kur'an'dan daha değerli olduğunu söylemiş... Yukarıda andığımız Nas-

reddin Hoca ve Ahi Evran adlı kitabında yazdığı gibi Mevlânâ Mesnevî'yi oturup bir kitap olarak telif etmemişse, Ahilere düşmanlık dolu hikâyelerle birer propaganda kitapçığı hâlinde yazmışsa ve oğlu Sultan Veled Mesnevî'yi bir kitap olarak düzenlemişse, Mevlânâ eserine nasıl bir mukaddime yazmış ve orada Mesnevî'nin vahiy ürünü olduğunu iddia etmiş olabilir ki?

Elbette Mesnevî hakkında farklı görüşler olacaktır. Nitekim tasavvufa yaklaşımının Prof. Bayram'la yakınlık arz ettiğini düşünebileceğimiz bir çevrenin yayınladığı Fecre Doğru dergisi yazarlarından Osman Kayaer, bu bapta ondan farklı düşünmekte; aslında Mevlânâ'ya olumsuz yaklaşan bir çevreye mensup olduğunu ve bu sebeple yıllarca hiç okumadığı Mesnevî'yi okuyunca Kur'an hakikatlerini açıklayan bir kitap olarak gördüğünü vurgulamaktadır.

İkna edici olmayan görüşlerinden bir diğeri ise XIII. yüzyılda yaşamış ve adı Nasreddin olan tüm ünlüleri (Nâsirüddîn-i Tûsî ve Nasreddin Hoca) Nasirüddin Ahi Evran olarak kabul etmesidir.

İşte bu şekilde bazı ayrıntılardan söz edebileceğimiz Mikâil Bayram'a ait görüşleri, öncelikle "bilimsel güvenilirlik: atıflar ve alıntılar" bakımından sıkı bir incelemeye alan Prof. Kaplan, başta Ahi Evran'la Nasreddin Hoca'nın aynı kişiler olduğuna dair görüşleri olmak üzere bu zatla ilgili diğer görüşlerinin yazma eser ve arşiv belgesi türünden kaynaklarının asıllarına ulaşmış ve -eserinin adına da yansıtıldığı üzere- "tahrif" boyutlarında hatalara denk gelmiştir.

Kaplan'ın eserinde Mikâil Bayram'a ait görüşler tek tek ele alınmış, kaynaklarına inilmiştir. Ele alınan görüşleri ana hatlarıyla şöyle sıralayabiliriz: Ahi Evran'ın hem Caca Bey tarafından öldürüldüğü, hem de bir savaş sırasında kim vurduya gittiği, Ahi Evran'ın kesin ölüm tarihi, Mevlânâ'nın Ahi Evran hakkında sarf ettiği iddia edilen hakaretimiz ifadeleri, Konevî'nin eserleri ve görüşleri, Mevlânâ'nın Konevî'yi küçümsemesi hatta tekfiri, Mesnevî'yi telif tarzı ve eserini vahiy ürünü addettiği, Şems-i Tebrizî'yle birlikte Hulûliyye mensubu oldukları, Şems'in 15 yaşındaki eşi Kimya Hatun'u öldürdüğü (!), Mevlânâ ve çevresinin en nefret edilen ahlâksızlıklarla dolu bir yaşantı sürdürdükleri ilh..

Prof. Bayram, bu görüşleri hangi kaynaklara dayandırıyor? Prof. Kaplan, çoğu ilk anda okuyucuda ikna edici bir izlenim uyandırmayan bu görüşler için verilen kaynakları tek tek görmüş ve asıllarıyla karşılaştırmıştır. Hatta yurt dışı kütüphanelerde bulunan bazı yazma eser nüshalarının bir kopyasını da -herhâlde pek de kolay olmayan bir çabayla- edinmiştir. İşte büyük bir sabır gerektiren bu işlem, Kaplan'ın eserinin adında yer alan "Tashih" işlemine yöneliktir.

Tahrif ve Tashih'in ilk ve en ayrıntılı bölümünde işte bu hususlarda birtakım 'iddia'lar ortaya koyan Prof. Bayram'ın görüşleri eleştirilmiştir. Prof. Kaplan'ın eleştirisi sadece görüşlere/iddialara değil, haklı olarak Prof. Bayram'ın sergilediği araştırma usulüne de yöneliktir. Gerçi Kaplan'ın ortaya koyduğu müdellel veriler karşısında bir "usul"den çok bir usulsüzlükten ancak söz edilebilecektir.

Eserin ikinci bölümü "Ahi Evran'a Ait Gösterilen Üç Ana Eser" başlığını taşıyor. el-Menâhicü's-Seyfiyye, Metâliu'l-Îmân, Tabsiratü'l-Mübtedî adlı üç eserin Ahi Evran'a ait olduğunu iddia eden Prof. Bayram'a karşılık Prof. Kaplan bu eserlerin neredeyse bütün yazma nüshalarını görerek müdakkikane bir tavırla ve olağanüstü bir çabayla karşılaştırma çalışmasına girişmiş ve Bayram'ın bu alandaki gö-

rüşlerini de mercek altına alıp eleştirmiş ve "bu eserlerin Ahi Evran'a ait olmadığı" sonucuna varmıştır.

Zamir: Tasavvuf Karşıtlığı

Prof. Bayram'ın video konuşmalarında da yansıtmaktan çekinmediği üzere asıl itibarıyla "tasavvuf karşıtı" bir tavır içinde olduğu görülüyor. Mevlânâ'ya ve etrafındaki sufilere yönelttiği -eleştiri demeyelim artık- ağır suçlamaların zamirinin tasavvuf karşıtlığı olduğu anlaşılıyor. O, 'en zayıf halka' olarak gördüğü Mevlânâ üzerinden bu karşıtlığa hizmet etmekten başka bir şey yapmamış görünüyor. Prof. Kaplan'ın çabası ise Prof. Bayram'ın bu alandaki çabasında rastlanan kimi zaman çelişkili, kimi zaman karalamaya varan ifade ve iddiaların izini sürmek yönündedir.

Prof. Kaplan'ın bu iz sürme çabasını sergilerken son derece ilmî soğukkanlılığa sahip ve nezaket dairesi içinde güzel bir üslup sergilemesi ise elbette takdire şayandır. Onun tespit ettiği çelişki ve hatalar için kullandığı olumsuz kavramlar ise tamamen ilmî sınırlar içinde kalıyor.

Velev ki Prof. Bayram'ın söyledikleri doğru olsun... artık sel gitmiş kum kalmıştır: XIII. Yüzyıldan günümüze ulaşan Mevlânâ, Şems-i Tebrizî ve Ahi Evran portreleri toplumumuz için yüzyıllardır olumlu birer işleve sahip portrelerdir. Sosyolojik olarak bu böyledir. Hatta bilhassa Mevlânâ portresi bütün dünya tarafından tanınıyor ve seviliyor. Prof. Bayram'ın konuyla ilgili eserleri -bazı çevreler 'ezber bozucu' bulsa da- Prof. Kaplan'ın eleştirilerinden sonra daha net bir şekilde görüleceği üzere, yıkıcı ve yeni ezberler türetici hususlarla mâlâmâl görünüyor. Maalesef Prof. Bayram'ın yaptığı şey zayıf ilintilerle büyük iddialar ortaya atmaktan ibarettir.

Kısacası Prof. Kaplan'ın 'tahrifi tashih' etmeye yönelik eseri, Destursuz Bağdan Üzüm Yiyenler (Kömen Yayınları, Konya 2000) adlı bir kitabı da bulunan Prof. Bayram'ın -kendi adlandırmasıyla- yıllardır destursuz bağlarda üzüm yemiş olduğunu delilleriyle ortaya koyan bir çalışmadır.

NEYİ NASIL YAPMALI

Gazeteci Taha Kılınç Asbü Kütüphanesinde Okuyucuları İle Buluştu

Yeni Şafak Gazetezi köşe yazarlarından Gazeteci-Yazar Taha Kılınç, "Neyi Nasıl Yapmalı" isimli kitabında yazdıkları ile ilgili bir söyleşi yapmak üzere okurları ile Asbü Kütüphane Toplantı Salonunda buluştu. Çoğu üniversite öğrencisi olan okurları Taha Kılınç'ın konuşması bittikten sonra sorular sordular ve kitaplarını imzalattılar.

ASBÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ile "Genç İHH" nin ortaklaşa yürüttüğü Gazeteci-Yazar Taha Kılınç'ın "Neyi, Nasıl Yapmalı?" kitabıyla ilgili konferans-söyleşi ASBÜ Kütüphanesi'nde gerçekleştirildi. Konferans-söyleşiye ASBÜ öğrencilerinin yanı sıra çok sayıda üniversite dışından da dinleyici katıldı.

Kılınç, "Neyi, Nasıl Yapmalı?" adlı kitabını esas alarak sürdürdüğü konferans-söyleşisinde bilhassa üniversite öğrencilerinin anlam karmaşası içinde olduğu

konulara dikkat çekti. Kılınç, öncelikle zaman yönetimi hakkında değerlendirmelerde bulundu, kitap okumanın ve kısa da olsa sık sık yazmanın önemini, kendi tecrübeleri üzerinden anlattı. Günümüzün en önemli iletişim ağı olan "sosyal medya"nın nasıl daha verimli kullanılabilmesine yönelik izahatlarda bulundu.

Kılınç'ın insanın yaptığı bütün işleri büyük bir dikkat ve özen ile yapmaması halinde "Hayatın gevşek dokunmuş bir halıya benzeyeceği" misali akıllarda

kalan bir metafor oldu.

Dinleyici sorularının cevaplandırılması ile konferans-söyleşi sona erdi ve kitap imzalama faslına geçildi.

İmza faslından sonra Dr. Öğr. Üyesi İsa Güleriyüz, üniversite adına "Doğu ve Afrika Araştırmaları Enstitüsü" tarafından gerçekleştirilen "Sultan II. Abdulhamid'in Jeostratejisi ve Mirası" konulu uluslararası sempozyumun bildiriler kitabını ve "Asbü-Kütüphane-Kitap" dergisini Taha Kılınç'a hediye etti. Söyleşi toplu resim çekimi ile bitti.

Ruhumdaki İsyankar: İnce Memet

Kemal Sadık Gökçeli, bilinen adıyla Yaşar Kemal, 6 Ekim 1923'te Osmaniye'de doğmuştur. Yazarın ilk romanı olan **İnce MEMED** dört ciltten oluşmaktadır. Günümüzde Yapı Kredi yayınlarından çıkan kitap, yurt dışında büyük ilgi görmüş ve pek çok dile çevirisi yapılmıştır. Ayrıca Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen ilk Türk yazardır.

Zeynep Öztürk
(DİLMER, İdari Personel)

İnce Memed denilince, hayal dünyamda canlanan görüntü şudur. “göz alabildiğine uzanan düzlükte diz boyuna gelen yeşil çayırlar, dere boyundaki sazlıklar, az ilerdeki Huğ'lar ve tam karşıda tüm ihtişamıyla yükselen Toroslar. O, yüzüne çarpan rüzgara karşı atını şaha kaldırıp dolu dizgin sürdü. Varcacağı yer, Aladağlar...”

İnce Memet, ülkenin düşmandan yeni kurtarıldığı dönemde yaşamış bir roman kahramanı. Fakat bu sefer de toprağın gerçek sahipleri olan köylünün yerine “ağa” denilen, her türlü hak-sızlığı kendine hak gören kişiler paylaşmıştı vatan topraklarını.

İnce Memed, işte böyle bir dönemde yaşar. Çelimsiz, zayıf ve esmer teninde gözleri “gece ka-ranlılığı” gibi duruyordu. Fukara bir ailenin tek çocuğuydu o. Ölen babasının ardından annesiyle çocuk yaşta yoksulluğa karşı mücadele etmeye başlamış o dönemin büyüklerinin acı hayatını çok erken yaşta öğrenmişti. Hiçbir şeyleri yoktu. Babadan kalan harabe bir ev de yaşıyorlardı. Bir de tarlaları vardı ekip biçtikleri. Biraz büyüyünce beraber büyüdüğü Hatice'si oldu yoksulluk içindeki zenginliği.

Köyün ağası denilen zorbanın zulmü, çocuk yaşta başlamıştı canını yakmaya. Ben, en iyisini bilirimli konuşmaların ardından

hep açlıkla sınanmalar gelirdi, hakaret ve zulümler ise cabası. Hele, İnce Memed'in tek varlığı Hatice'sini almaya kalkmaları yok mu?...

Neyse ki güzel günlere doğru kaçtılar Hatice'yle. Arkalarında yoksulluğu, zulmü, baskıyı bırakarak. Fakat “ağa” çok kızdı. Derhal bulunmalı ve öldürülmeliydi İnce Memet. Takip edip pusu kurdular, aldılar Hatice'yi elinden. İftiralarla hapse attırdılar. Peşine düşen herkesten kaçarak Toroslara sığınmıştı İnce Memed. Eski bir dost sayesinde bir çeteye karıştı. Gizliydi kimliği, nereli olduğu, kim olduğu belli değildi gizem içinde gizemdi İnce Memed.

Çete, ağaların ve zenginlerin mallarını pusu kurup yağmalarken de, garibanı acımasızca soyarken de sesini çıkarmadı İnce Memet. Daha değildi, çünkü zamanı vardı her şeyin. Önce Hatice'sini hapisten kaçırmak vardı kafasında. Cesaret isterdi her yerde aranıyorken hapisten sevdiğini kurtarmak. Evet, cesaret isterdi ve bu da onda vardı.

Annesi ölen İnce Memed, bir yolunu bulup Hatice'yi hapisten kaçırdı. İnce Memed'in kendisinden intikam alacağını hissedene ağa köyde duramaz olmuştu. Lakin bu onu kurtarmaya yetmedi ve ölümü İnce Memed'in elinden oldu.

Namı aldı yürüdü, ince yapılı, kara kuru gencin. Mazlumun yanında, zalimin karşısında olan anlı şanlı bir kahramana dönüşmüştü. Ağa ölmüş, köy halkı rahat ermişti. O sıralar zulümden kur-tulmanın verdiği sevinçle yere göğe sığdıramadı köy halkı İnce Memed'i. Jandarma peşindeydi. Fakat o, dağların zirvesinde kendinin ve eşinin saklandığı mağarada sanki dünyadan elini eteğini çekmişcesine yaşamaktaydı.

Derken dirlik bozuldu, daha güçlü bir ağa peydah olmuştu yine köylünün başına. Köylü şaşkın, yılgın ve bıkkındı. Öyle ki eski ağayı arar olmuşlardı. Hatta onları, eski ağanın zulmünden kurtaran İnce Memed'e demedikleri kalmıyordu şimdilerde. İnce Memed'in kulağına geliyordu bütün bunlar. Geliyordu gelmesine de onun istediği sakin bir hayattı, kimsenin kimsese üstünlüğünün olmadığı, çalışıp, yiyip ve özgürce yaşamaktı.

Jandarmalar sarmıştı mağarasını İnce Memed'in. Eşi çocuğu korku içindeydi. Saatlerce sürmüştü çatışma ve sonra olan olmuş Hatice vurulmuş, bırakmıştı İnce Memedai. Kalakalmıştı İnce Memed kucağında çocuğuyla. Yapacak bir şeyi olmadan donup kalmıştı ve her nasılsa kurtulmuştu jandarmanın elinden. Ne zamandır yanında kalan ve anası

gibi değer verdiği kadına teslim edip evladını, arkasına bile bakmadan hızlıca uzaklaştı.

Hızla akıp geçen yine zaman oldu. Zorba ağanında zorbalıkları arttı. Fukara köylü yine sefilliğe itilmiş açlıkla ölümün arasında sıkışıp kalmıştı. Her şekilde ve her koşulda ağaya itaat etmek zorunda kalmış ama artık dayanacak güçleri de kalmamıştı. Öldü diyorlardı İnce Memed için. “Ölmeseydi, bizi bu zulümden kurtarırdı,” diyorlardı. “Onca zaman oldu ölüsünü dirisini gören olmadı, aldı başını gitti buralardan,” diyorlardı. Peki ya doğrusu neydi? Sahi neredeydi İnce Memed?

Öteden beri onu evlat gibi seven Durmuş Ali ve Hürü ananın evinde, köyün tam ortasındaydı. Hani derler ya hiç bakmadığın yer gözünün önündeki yerdire diye işte tam da öyle olmuştu. Jandarma didik didik her yeri ararken o güvenle Hürü ananın yaptığı tarhana çorbasını içiyordu. Bir gün Hürü ana, köylünün karşısına geçip suçlunun ağaya boyun eğen onun yaptıklarını sorgulayan köylü olduğunu söylediye de fayda

etmedi. Gerçeği göremek, zulme boyun eğenlerin tabiatında vardı zira. Firavuna sormuşlar “nasıl

firavun oldun?” diye o da “hiç itiraz eden olmadı” demiş. Demek böyle gelmiş böyle gidecekti... İtirazı olan, kabul etmeyen tek kişi O'ydu. Baskıya, zulme, emeğinin elinden alınmasına, alın terine bedavadan konanlara itirazı vardı.

Ve yine yaptı yapacağını gece gözlü İnce Memed... Atının üstünde durdu bir müddet, söyleyecek sözleri, anlatacakları varken sustu. Çevirdi atını Binboğa Dağlarına doludizgin menzile fırlatılmış ok gibi gözden kayboldu...

Bu kitap, her insanın içinde var olan, susturduğumuz, baskıladığımız, gem vurduğumuz İnce Memed'e dokunup adeta onu uyandırıyor. Günümüz dünyasında çokça rastladığımız modern ağalara, çıkarlarımız zedelenmesin diye, sesimizi çıkarmadığımız tarafımızı apaçık bir şekilde ortaya koyuyor. Belki de karşımıza menfaati için gerçeği eğip büken birisi çıktığında dayanayışımız içimizdeki İnce Memed'ten dir. Kimbilir?

İbn-i Kemmune'nin kaleminden Peygamberliğin İsbatı

Murat Aslan

(Milli Eğitim Md. - Felsefe Öğr.)

Kitap eski-yeni yayınları tarafından 2017 yılında yayınlanmıştır.

Kapak "bir yahudi filozofun kaleminden üç din üç peygamber" üst başlığı, "13. yüzyıl klasiği" "alt başlığıyla sunulmuş.

Çevirenin önsözünde Ali Osman Kurt çevirinin uzun süren sevecamını anlatıyor bize; Çevirinin uzun zamana yayıldığını, kesintilerle devam ettiğini, nihayet son bir kararlılıkla çeviriyi bitirdiğini, bunun kendisini ziyadesiyle mutlu ettiğini belirtiyor.

Bir kitabı tanımak öncelikle onun üretildiği çağı tanımakla başlar. Tarih ve coğrafya üzerinden ilgili bölge odak noktası seçilerek oraya yoğunlaşılır, diğer bölgelerle karşılaştırması yapılarak, dünya medeniyeti içindeki konumu belirlenmeye çalışılır; Yazarın içinde yaşadığı toplum, o toplumun kültürel atmosferi, aldığı eğitim kitap hakkında bize ipuçları sunmaktadır çünkü.

İçerikten söz etmeden önce edindiğim kimi intibaları paylaşmak istiyorum izninizle.

Kitabın genel havasından, öncelikle bir yazarın çağının ürünü olduğunu, içinde yaşadığı kültürel atmosferden etkilendiğini, bakış açısının bu dil ve kültür ortamında oluştuğunu, dönemin soru ve sorunlarıyla hemhal olmak zorunda olduğunu öğreniyoruz.

Bu açıdan baktığımızda, İbn Kemmune'nin Farklı bir dine inanmış olmasına rağmen, İslam kültür havzasına ait bir düşünür olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Yazar 13. Yüzyılda İlhanlılar hakimiyetindeki Bağdat'ta yaşıyor. O günkü Bağdat çok dinli ve çok kültürlü bir şehir. Çok canlı

bir kültürel ortam söz konusu.

Böyle bir atmosferde 1215'te Bağdat'ta Yahudi bir ailede doğan İbn Kemmune, burada yaşamış ve 1284'te burada vefat etmiştir. Çocukluğu, gençliği ve eğitimi hakkında fazla bilgi bulunmamakla birlikte, geride bıraktığı eserlerden onun üç büyük dinin temel kaynaklarına vakıf olduğu, kendisini çok iyi yetiştirdiği, iyi derecede Arapça, İbranice ve Farsça bildiği, bilinmektedir.

Dünya ölçeğinde, 13.yüzyıl, Yunan, Roma ve Fars medeniyetlerinin ölü medeniyet haline gelmiş olmasına rağmen, İslam medeniyetinin her alanda zirveye ulaştığı bir yüzyıl olmuştur. Mantık, felsefe, tıp ve astronomide zirve isimler yetişmiş ve İslam dünyasının değişik bölgelerine dağılmış bulunmaktaydı.

Müslümanlarda özgüven hat safhadadır. Yeryüzünde bilgi namına ne varsa İslam dünyasında dolayışmadır. Müslümanlar değer verdikleri bilgileri almakta, özümsemekte ve kendilerinin kılmaktadırlar.

Ayrıca kitap bize Müslümanların farklı din ve kültürlerden insanlarla birlikte barış içinde yaşadığına, farklı olana karşı ciddi müsamaha gösterildiğine güzel bir örneklik teşkil etmektedir.

Farklı kimi eleştirel görüşlere karşı medeni biçimde reddiyeler yazılarak karşılık verilmeye çalışılmaktadır.

Ancak şunu da belirtmek gerekir ki bir yazarın yaptığı eleştirilerin siyasal ortama taşınmasıyla bir ötekileştirme ve linç girişiminin de oluşturulabildiği görülmektedir. Kemmune'nin başına tam da bu gelmiş canını zor kurtarmış,

hayatının sonuna kadar da gizlenerek yaşamıştır.

Kitap bize dönemin dini ve felsefi gündemini; Önemli tartışma konularını, takip etme imkanı da sunmaktadır.

İbn Kemmune dönemin ana akımlarından olan, meşşai ve işraki gelenek içinde kabul edilmektedir.

Yazarın, Gazali, Fahrettin Razi, Nasırüddin Tusi, gibi Müslüman alim ve düşünürlerden çok etkilendiği, Kudbuddin Şirazi gibi düşünürleri de etkilediği kabul edilmektedir.

O günkü düşünürler arasında görüş alışverişi ya görüşerek ya da yazışarak olmaktadır. İbn Kemmune'nin Nasırüddin Tusi ve Necmüddin Katibi gibi dönemin önemli şahsiyetleri ile ilmi yazışmalarını buna örnek olarak verebiliriz.

Yine dönemin önemli düşünürlerinin kitaplarına şerh yazmak bir düşünce geliştirme yöntemi olarak kullanılmaktaydı. İbni Kemmune, İbn Sina'nın İşarat ve Sühreverdi'nin Telvihad adlı eserlerine şerhler yazarak bu geleneği sürdürmüştür.

Yazar kitabı yazmaktaki amacının kendi döneminde yaşanan dini tartışmalar olduğunu, bununla peygamberlik müessesesini ve peygamberler tarafından ortaya konan bilgileri kabul etmeyenlere bir cevap vermek ve nübüvveti üç din; Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet ve üç peygamber; Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed üzerinden ispat etmek olduğunu belirtmiştir.

Peygamberliği ise "İnsanda geçmişte olanları ve gelecekte ola-

cakları gören bir göz açılır, işte aklı aşan bu güç peygamberliktir" diye açıklamaktadır.

Yazar kitaba yazdığı önsözde, kitabı yazarken uyguladığı yöntemin nesnellik ve tarafsızlık olduğunu, bu yolla her bir dinin yüce gayelerini araştırmaya çalıştığını belirtmiştir.

Yazar üç büyük kitabı dini hak din kategorisinde görmekle İslam düşünürleriyle örtüşmektedir.

Bu açıdan bakıldığında kitabın karşılaştırmalı dinler tarihinde yazılmış iyi örneklerden olduğu söylenebilir.

Yazar kitaba besmele ve hamdele ve salvele ile başlamakta, Hz Muhammed'e salat ve selamda bulunmaktadır.

İbn Kemmune'nin, İslam dini ve Hz. Muhammed hakkında saygılı bir üslup kullanmasından dolayı Müslüman olduğu iddia edilmişse de bu doğru değildir. Kullandığı dil ve üslup, içinde yetiştiği İslam kültürünün bir sonucudur.

Kitap dört bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, nübüvvet konusunda teorik bir altyapı çalışması görülmekte, peygamberliğin varlığı, gerekliliği ve özellikleri üzerinde durularak, peygamber

gönderilmesinin faydaları, mucizenin nübüvveti delil olabilme şartları işlenmektedir.

İkinci bölümde ise Yahudilikte peygamberlik anlayışı ve Yahudi inançları anlatılmış, Tevrat'ın tevatürü ve tahrifi, Tanrının insan

biçimci (Antropomorfizm) olarak anlatılması, mucize, ahiret inancı ve Yahudi şeriatının neshi gibi belli başlı konular incelenmiştir.

Üçüncü bölümde, Hristiyanlığın peygamberlik anlayışı, Hz İsa ve getirdiği öğretiler, Hristiyan mezhepleri arasındaki ihtilaflar, teslis tartışmaları, Hristiyanlar hakkında yapılan eleştiriler ve bu eleştirilere verilen cevaplar hakkında çeşitli bilgiler verilmiştir.

Dördüncü ve son bölümde ise Hazreti Muhammed'in peygamberliği ve İslam inanç esasları ile ilgili bilgiler verilmektedir. Burada Hz Muhammed'in önemi, şahsiyeti, fesahati, dindeki konumu ve mucizeleri anlatılmış, konuya ilişkin kelamcılarının görüşleri değerlendirilmiştir. Ayrıca Kuran'ın nüzulü, icazı, sure ve ayetlerin tertibi, benzerini getirme konusunda Kuran'ın meydan okuması, Hz Muhammed'in peygamberliğinin delilleri, Tevrat ve İncil de müjdelenmesi gibi konular tartışılmıştır.

Sonuç olarak İbn Kemmune 13. Yüzyılda modern dinler tarihinin metodolojisiyle, bir dini diğerine tercih etmeden, objektif olarak dinleri, peygamberliği ele almaya çalışmıştır diyebiliriz.

DOSTOYEVSKI İLE YER ALTINA GİRMEK

Selda Nergiz

(İslami İlimler Fak. İdari Personel)

Dünya edebiyatının en güçlü kalemlerinden biri olan Dostoyevski, 11 Kasım 1821 yılında altı çocuklu oldukça yoksul bir ailenin ikinci çocuğu olarak Moskova'da dünyaya gelmiştir. Yoksullukla başlayan hayat mücadelesi sonrasında da devam etmiştir. Babası doktor ve alkoliikti annesi ise Tüberküloz hastasıydı. Bu yüzden çocuk yaşta anne ve babasını kaybetmiştir.

İlk öğrenimini Moskova'da tamamladı. Annesinin ölümünden sonra Petesburg Mühendis Okulu'na gönderildi. Dostoyevski, Petersburg'ta zamanını büyük oranda kitap okuyarak ya da kardeşi Mihail ile sohbet ederek geçirdi. Buradaki eğitimini başarıyla bitirdikten sonra asteğmen rütbesiyle Petersburg'taki İstihkâm Müdürlüğü'nde göreve başladı. Yaklaşık bir sene sonra bu görevinden istifa etti. Ardından edebiyata ilgi duymaya başladı. Para kazanabilmek için Balzac ile Schiller romanlarını çevirmeye başladı.

Çok erken yaşlarda büyük dram ve hüznü içeren hayatını, yazdığı eserlere de yansıtan Dostoyevski, yazın hayatına ilk kitabı İnsan-cıklar'ı 1846 yılında yayımlayarak başladı. Edebiyat dünyasında varoluşçuluğun ilk yansıması olarak kabul edilen Yer Altından Notlar ise 1864 yılında Petesburg'da basıldı.

Eser "Yeraltı" ve "Sulu Sepken Üzerine" olarak iki bölüme ayrılmıştır. Dostoyevski bu yapıtında yepyeni bir anlatım denediğini yazdığı mektupta "Müzikteki geçişleri bilirsin. Bu

da tıpkı öyle olacak. Birinci bölümdeki gevezelikler, ikinci bölümde yerlerini ani bir katastrofa bırakacak," şeklinde ifade eder. Yazar yeraltı diye adlandırılan bölümde kırk yaşında memuriyeti bırakmış kafası karışık bir adamın kendi iç savaşını anlatır. Dostoyevski kitabına "Ben kötü, çirkin ve üstelik hasta bir adamım." cümlesiyle giriş yaparak kahramanımızın biyolojik değil ruhsal bakımdan hasta olduğundan bahseder. Kitap boyunca kafasındaki sorulara cevap arar. Bu sorulara cevap ararken kafa çatlatırcasına düşünen kahramanımız kendi kendisiyle adeta yüzleşir. Fazla düşünmenin her şeyi fazlasıyla anlamamanın bir hastalık; gerçek tam manasıyla bir hastalık olduğunu ifade eder.

İç dünyasında çelişkiler yaşayan, kendisiyle barışık olmayan kahramanımız kendiyi verdiği mücadelesini "Mesela yüzümden nefret ediyor, çirkin buluyor, hatta alçakça bir ifadesi olduğundan şüpheleniyordum; hatta bu yüzden, her gün dairededeki bendeki alçaklığı fark etmesin diye kendimi azaba sokarak elimden geldiği kadar serbest bir tavır takınıyor, yüzüme asil bir ifade vermeye çalışıyordum. Varsın yüzüm güzel olmasın, fakat asil, manalı ve bilhassa fevkalade zeki görünsün, diye düşünüyordum. Ama biryandan da yüzümden asla bu kadar mükemmel manalar bulunamayacağını kesin olarak bilmenin acısını duyuyordum. Hâlbuki ben yalnızca zeki bir görünüşe razıydım. Hatta yüzümü zeki bulmaları şartıyla o alçak ifadesine bile katlanır-

dım." cümleleriyle dile getirir.

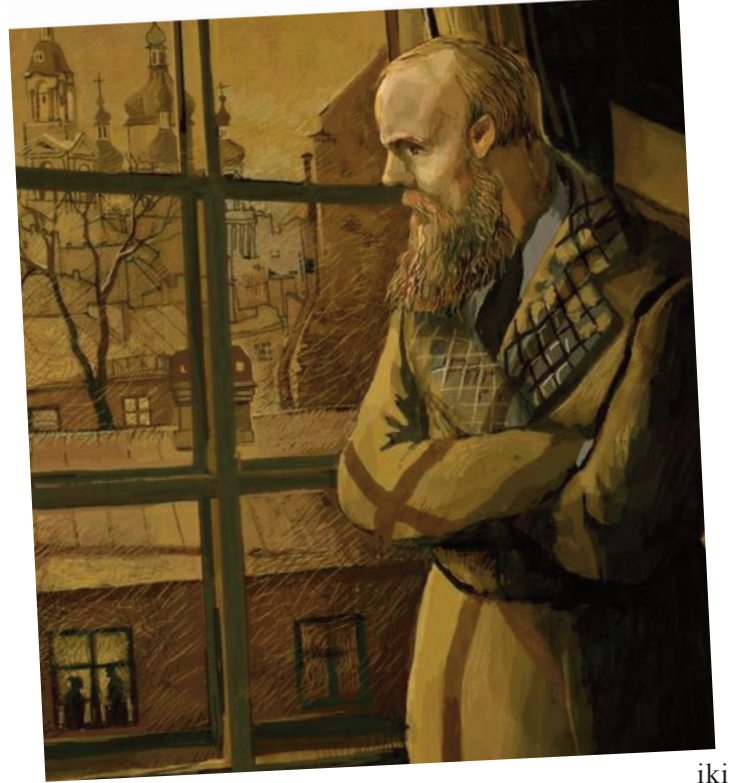
Kendisini içinde bulunduğu çevreye kanıtlamaya ve kabul ettirmeye çalışırken kendi kabuğuna çekilip toplumdaki samimiyetsiz samimiyetleri sert bir şekilde eleştirir. Hatta yer yer hakaret ederek göndermelerde bulunur. İçinde bulunduğu toplum şartlarının insanları belirli bir kalıba sokma çalışması, insanların basit, en göze çarpan gerçeklere bile tepki verirken şaşılacak derece abartmasını eleştirir. Sadece güce ve kuvvete, başarıya tapmanın alışkanlık haline getirilip normalleştirilmesini ise "Şüphesiz böyle bir duvarın hakkından gelmeye gücüm yetmezse boşu boşuna yırtınacak değilim, ama karşımda gücümün yetmediği bir taş var diye büsbütün boyun eğmeye de razı olamam." cümleleriyle tepkisini ortaya koyar.

Sosyal çevresi tarafından hakir görüldüğü için kendini toplumdan soyutlamış olsa da kahramanımız, aynı zamanda içinde bulunduğu sosyal çevrenin sürekli onay ve takdirini almak için de çaba sarfederek şikayet ettiği sistemin içerisine dahil olmaya çalışmaktan kendini alamaz. Duygu dünyasında fırtınalar kopan yazar, samimi normal insanı vurgu yaparak "İşte ben, içi dışı bir insanı, tabiat ananın şefkatle, özene bezene yarattığı, gerçek, normal insan olarak görürüm." sözleriyle ifade eder.

Çalkantılı ruh dünyasında her ne kadar olumsuz duygu ve düşünceler barındırsa da "Sabah sanki her şey bir an sonra başlayacakmış gibi erken erken ya-

DOSTOYEVSKI
YERALTINDAN
NOTLAR

DEVİRMEKİTAP

tağımından fırladım. İçimde, o gün hayatımı kökünden değiştirecek bir hadise olacağına dair kesin bir inanç vardı. Böyle şeylere alışık olmadığım mıdır bilmem, daima ufak bir olayın bile her şeyi kökünden değiştirmesini bekleyip durmuşumdur." cümleleriyle beklentisini ve umutlarını okuyucuya fısıldar.

"Sulu Sepken Üzerine" adlı ikinci bölümde, karakterin ilk bölümdeki dağınık olan düşüncelerini anlamlandığı üç hikâye barındırmaktadır. İlkinde karakterin bir subayla yaşadığı problemi, ikincisinde anlaşmazlık yaşadığı eski arkadaşlarıyla bir veda yemeğini, üçüncüsünde ise Liza adında genç bir kadınla yaşadıklarını okuruz. Birbiriyle ilişkili kafası karışık bir adamın kendi iç savaşı açısından özdeşlik kurulabilen bu üç hikâyede, bir yandan sürekli kendini göstermeye ve kendi varlığını kabul ettirmeye çalışan karakterin giderek dibe vuran ruh halini öne çıkarırken diğer taraftan onun kendini saklama çabalarının haklılığını öne sürer. Sürekli ikilemde kalan ve nerede duracağını tam olarak bilmeden çelişkiler dünyasında savrulur. İlk

iki hikâyedeki anlaşılamanın, haksızlığa uğramanın hincını üçüncü hikâyede Liza'dan alır. Küçümsediği, hakir gördüğü Liza'nın onu anladığını ise "Her şeyi kitaplarda olduğu gibi düşünüp tasarlamaya, hadiseleri önceden hayalimde yarattığı gibi görmeye alıştığım için, o garip olayı bir an kavrayamadım. Ezdiğim, hakaret ettiğim liza, beni tahmin ettiğimden daha çok anlamıştır. İçten seven her kadının hemen fark edeceği şeyi, karşısında bedbaht birisi olduğunu anlamıştı." cümleleriyle dile getirir.

Hikâyenin sonunu da "Ama yeter bu kadar; daha fazla "Yeraltından" yazmak istemiyorum... Gene de bu çelişme düşkününün "notları" burada bitmiyor. O kendini tutamadığı için yazmaya devam etti. Ama biz burada durabiliriz sanırım." ifadeleriyle bitirir.

Sonuç olarak, Dostoyevski'nin "Yer Altından Notlar" kitabını ruhu örülenmiş karakterimiz gibi hiçbir çaba sarf etmeden kendimizi haklı gerekçeler üretmek köşemize çekilip keşfedilmeyi beklemek yerine ruhumuzdaki çatlaklardan sızan ışıkların fark edilmesi için okumamız gerekir.

tarık buğra ile ihtiyarın oyunlarına karşı koymak

Ceylan Doğan

(Türk Dili ve Edebiyatı Öğrencisi)

“AKILLI GENÇLER YARIŞIYOR” ÇAĞRI MEKTUBU

Dünya edebiyat tarihine bakıldığında bazı karakterlerin diğer oluşturulan karakterlere göre daha özgün bir konumda olduğu görülür ve dolayısıyla akıllarda daha çok yer alır. İ.A. Gonçarov tarafından kaleme alınan Oblomov karakteri de sahip olduğu özgünlük ile dikkatleri her daim üstüne çekebilmiştir. Bu bağlamda yüzyıllardır ilişki içerisinde bulunan Rusya ve Türkiye'nin kuvvetli bağına güçlendirmek amacıyla “Akıllı Gençler Yarışıyor” adlı bir yarışma programının ikincisini düzenliyoruz.

Yarışmanın ilki 27.11.2021 tarihinde Ankara'da F.M.Dostoyevskiy hakkında düzenlenen ve öğrenciler tarafından büyük ilgi görmüştür. Yarışmada dereceye giren 5 öğrenci Rusya'da tam burslu olarak eğitim görme imkânı kazanmıştır. Yarışmanın büyük ilgi görmesi ve büyük yazar İ.A. Gonçarov'un 210. Doğum yılı olması nedeniyle “Akıllı Gençler Yarışıyor” yarışma programının 2.sini düzenliyoruz.

Yarışma ile ilgili detaylı bilgiler aşağıda verilmiştir.

1. Ankara Rusya Bilim ve Kültür Merkezi (Rossotrudniçestvo) himayelerinde Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, MAPRYAL, Rusça Öğretmenleri ve Çevirmenleri Derneği ve Hece Yayınları'nın da katkılarıyla gerçekleşecek olan “Akıllı Gençler Yarışıyor” yarışması 08.10.2022 tarihinde Ankara'da gerçekleşecektir.

2. Yarışmaya başvuru tarihleri 15.02.2022-15.09.2022 tarihleri arasındadır. Belirtilen tarihler dışındaki başvurular değerlendirilmeye alınmayacaktır.

3. İçerisinde bulunduğumuz yıl büyük yazar İ.A.Gonçarov'un 210. doğum yılı olması hasebiyle yarışmanın konusunu yazarın “Oblomov, Yamaç” eser-

leri, yazarın sanatsal hayatı ve felsefesi oluşturmaktadır.

4. Yarışma iki bölümden oluşacak, katılımcılara İ.A.Gonçarov'un hayatı ve yukarıda belirtilen eserleriyle ilgili sorular yöneltilen olacaktır.

5. Yarışmanın ilk ayağında etkinliğe katılacak olan öğrenciler bağlı oldukları kurumdaki öğretmenler tarafından seçilecek, ikinci bölümde ise Ankara Rusya Bilim ve Kültür Merkezi'nde yarışmanın final ayağına gireceklerdir. Final ayağına her eğitim kurumundan en fazla 3 öğrenci katılabilir.

6. Yarışmaya dil ve edebiyat fakültelerinin lisans bölümlerinin son sınıf öğrencileri katılabilecektir.

7. Tüm yarışmacılara katılım belgesi verilecektir. Lisans öğrencileri arasından 1. olan yarışmacı Rusya Federasyonu'nda yüksek lisans programında burslu olarak okumaya hak kazanacaktır.

8. Yarışmaya katılım ücretsiz olup yarışmacıların Ankara'daki konaklama ve diğer ihtiyaçları yarışmacıların adına katılmış oldukları kuruma aittir.

9. Ekte verilen katılımcı formu doldurularak yarışmaya katılım sağlanabilir.

10. Yarışmaya katılım sağlayacak öğrencilerin mutlaka <https://education-in-russia.com> adresindeki Rusya Federasyonu eğitim bursuna başvurarak kayıt yaptırmaları gereklidir. Bursa kayıt yaptırmayan öğrenciler yarışmada derece alsa dahi burstan bu yıl yararlanamayacaklardır.

11. Yarışmanın dili Türkçedir. Yarışmanın iletişim adresi: akilligencler@mail.ru

İki ülke arasındaki kültürel bağın kuvvetlendirilmesi adına düzenlemiş olduğunuz yarışmaya katılımınız bizleri onurlandıracaktır. Saygılarımızla

Tarık Buğra'nın “Gençliğim Eyvah” adlı romanının yazılış tarihi 1977, tefrika tarihi 1978'dir.

Roman, İttihat ve Terakki Fırkası döneminden, 1980 yılları arasındaki dönemi kapsar. 12 Eylül askeri darbesi öncesindeki Türkiye'nin genel durumunu dramatik bir şekilde kişi ve eylem bazında somutlaştırarak yansıtmaya çalışır.

Gençliğim Eyvah, on bölüm üzerine kurulu olmakla birlikte, Son'un Başlangıcında başlıklı numaralandırılmamış ve hem roman dışı hem de romana giriş kabul edilebilecek bir bölümle başlar.

İhtiyar, imparatorluğunu devredecek bir insan arayışındadır ve delikanlıyı veliahtı olarak görmektedir. Bundan dolayı delikanlıyı bir takım imtihana tabi tutar ve onu bu yolda eğitmeye çalışır. Bu sırada Delikanlı ise Güliz ile yaşadığı aşkın son bulması sebebiyle bir boşluğa düşmüştür. Delikanlının içinde bulunduğu karamsar dünyadan sıyrılabilmesi ve tekrar hayata tutunabilmesi için gözle görülür, elle tutulur bir şeyler yapması ve kim olduğunu ispatlaması gerekmektedir. Delikanlının içinde bulunduğu buhranlı ortam onu, İhtiyar'ın verdiği görevler hakkında birtakım şüpheler duymaya iter. Bu da onun İhtiyar'a karşı duyduğu hislerin nefret ekseninde gelişmesine sebep olur.

Romanda geriye dönüş tekniğinin kullanılmasıyla başlayan bölümlerin ilk üçü, sırasıyla İhtiyar'ın, Güliz'in ve Delikanlı'nın tanıtımına ayrılmıştır. Dolayısıyla bu ilk üç bölümde okur, Son'un Başlangıcında kahramanlarla ilgili yakaladığı ipuçlarının izlerini sürmektedir. Adı geçen kahramanların hikâyeleri, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e uzanan tarihî bir süreçte tahlil edildiği için, söz konusu ipuçlarının bir ayağını insan, bir ayağını toplum oluşturmaktadır. Tek yönlü ve yüzeysel bir çizgide ilerleme imkânı bulan ideolojik amaçlar, yeniliğe ve değişime açık insanlar yerine tek tip düşünen ve tüm doğruları ideolojinin emrettiği yönde savrulan robot insanlara yaşama hakkı sunar.

Tarık Buğra, romanlarında ideolojik kaygıları bir tarafa bırakarak insanın varoluş macerasını ortaya koymaya çalışır ve tarih bilincinin geçmişten geleceğe aktardığı miras, insanı birey konumuna yükselten alternatifler olarak kabul görür. Kişilerin, özel isimler yerine Delikanlı ve İhtiyar gibi isimlerle verilmesi belli özelliklere sahip kişilerin romanda temsil edildiğini gösterir. Yazarın romanda yer verdiği mekanlar anarşizmin beslediği yerler olarak yansıtılır. Ve yazarın bu mekanları ifşa etme çabası da eserde önemli bir yer tutmaktadır. Yazar, romanın konusunu olay-kişi-mekân üçgenine yerleştirmiş ve toplumun huzuru için çözümünü birtakım şifrelerle gençlere anlatmaya çalışır.

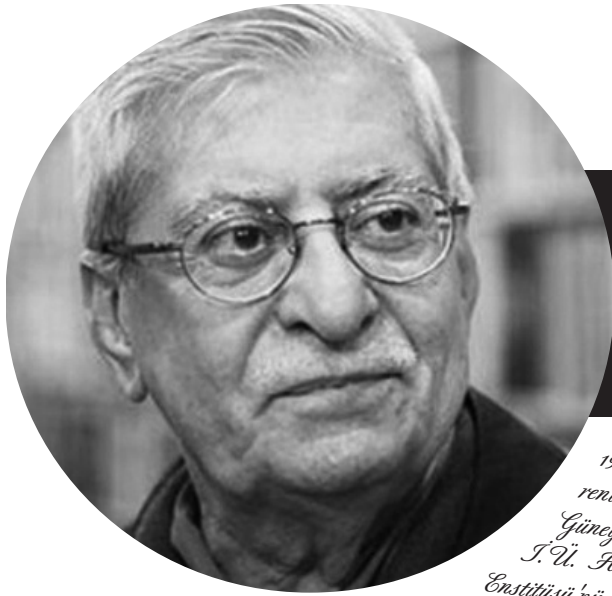

Tarık Buğra, İhtiyar'ı sadece bir kişi olarak değil, Türkiye'nin son yüz elli yıl içinde etkili olmuş bütün bölücülüklerin ve yozlaşmanın sembolü olarak değerlendirir. Böylece yazar, tip ve karakterleri temsil ettikleri kavramlarla birlikte farklı mekanlarda karşı karşıya getirerek vermek istediği mesajı, anlatım tekniklerinden yararlanarak aktarmaya çalışır. Metindeki kavram ve sembollerin birden fazla anlam taşıması esere zenginlik katmaktadır. Yoğunlaştırılmış anlam birimleri olan semboller, metindeki kişi ve kavramlarla anlam ilişkisi içinde olurlar. Bu bakımdan semge, suyun altındaki kısmını işaret etmektedir. Gurur, ihtiras, menfaat, bencillik gibi duygular İhtiyar'ın amaçladığı anarşi ortamının oluşması ve yoz-

laşma için kullandığı insanların zaaflarıdır. Nitekim bu olumsuz duygular kişiyi varlık amacından uzaklaştırarak, amaç olarak benimsediği değerlerin araca dönüşmesine sebep olurlar. Eğitim ve gençlik romanda vurgulanan önemli tematik değerlerdir. İhtiyar'ın nesiller üzerindeki yıkıcı emellerini gerçekleştirirken, gençliği hedef almasının sebebi, Çanakkale Savaşı'nda kaybedilen genç nüfusla bağlantılı olarak anlatılır. Yoksulluk ve açlıkla mücadele eden insanları kolay hedefler olarak gören İhtiyar, örümcek ağı gibi bir tuzak olarak kullandığı lokantada maddi ve manevi açıklarını doyurduğu kişileri kendisine bağımlı hale getirir. İhtiyar, “dik sürüngenler” olarak tanımladığı kişileri, zaaflarını kullanarak tuzağa düşürür ve bu amacını gerçekleştirirken insanların özellikle çocukluk ve gençlik dönemlerinde yaşadıkları sıkıntıları adeta birer silah olarak kullanır. Dik sürüngenler, kimlik bunalımı yaşayan ve hırslarının esiri oldukları için değerler dünyasının sesini duyamayan kişilerdir. “Sersemlikleri Koruma ve Geliştirme Vakfı” adı altında, istek ve hırsları yeteneklerini aşan insanları köleleştirerek bir anarşi ortamı oluşturmayı amaçlayan İhtiyar, şöhret, servet ve iktidar üçlüsünün bu tip insanlar üzerindeki cazibesini kullanır. “Kuyu” ve “O Belde” ise Delikanlı'nın içinde bulunduğu kaçış duygusu ve İhtiyar'ın tuzaklarından kurtulmak için verdiği çabanın bilinçdışına ait yansımaları olan sembollerdir. Güliz'in çocukluk döneminin saflığına işaret eden elma fidanı ve elma kurdu arasındaki simgesel ilişkide, insanların mizaçlarının şekillenmesinde çocukluk döneminde ekilen tohumların önemini vurgulamak amacıyla kullanılır. Romanın üzerine kurulu olduğu esas çatışma anarşi ortamı oluşturmak için gençliği hedef olan İhtiyar ile onun tuzaklarından kurtulmaya çalışan Delikanlı ve Güliz arasında yaşanır.

Buğra'nın romanıyla, tarihin tekerürünün nasıl engellenebileceğini görmek mümkün hale gelmektedir.

köyü terk etmek zorunda kalanların şehirdeki hazin ölümleri

1940'ta Maraş'ta doğdu, ilk ve orta öğrenimini Maraş, Malatya, Tunceli gibi Güney ve Doğu şehirlerinde tamamladı. T.Ü. Hukuk Fakültesini ve T.Ü. Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi. Devlet Planlama Teşkilatı'nda uzman olarak çalıştı. Bir ara araştırma amacıyla ABD'nin çeşitli eyaletlerinde, 1970-1971'de iki yıl kadar kaldı. 1975 yılında Kültür Bakanlığı Bakanlık Müşavirliği görevine geldi. Aynı bakanlıkta bir yıl da müfettişlik yaptı. 1978'de istifa ederek ayrıldığı devlet memurluğuna bir süre sonra tekrar döndü. Ödenören, Deniz Akşın adlı eserle 1984 yılında Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Hikâyecisi Ödülü'ne layık görülmüştür. İki Dünya adlı deneme kitabı da 1978'de Türkiye Milli Kültür Vakfı tarafından fihir dalında Jüri Özel Ödülü'nü kazanmıştır. "

Betül Sena Ateş
(Türk Dili ve Edebiyatı Öğrencisi)

Ölümün Kıyısında İnsan: Rasim Özdenören'in Çok Sesli Bir Ölüm'ü Üzerine

Türk öykücülüğünün öncü isimlerinden olan Rasim Özdenören'in Çok Sesli Bir Ölüm adlı eseri, 4 öyküden oluşur. İlk basımı 1974'de yapılan eser, Özdenören'in ilk öykü kitaplarından olma niteliği taşır. Birinci öykü, kitaba da ismini veren Çok Sesli Bir Ölüm'dür. Sonraki öyküler sırayla Sabah Aralığı, Kan ve Çatışma'dır. Ölüm olgusunun merkezde olduğu öykülerde köyden şehre göç, insan ruhunun derinlikleri, yoksulluk ve kederine razı gelen biçare kahramanların yaşantısı ele alınmıştır. İlk üç öyküde mekân köydür. Kahramanlar köyde yaşayan, pek çok imkandan mahrum, çaresizlik içine düşmüş fertlerdir. Kitabın son öyküsü olan Çatışma'da ise köyden şehre göçen kahramanların aile içinde yaşadığı kopukluk, iletişim sıkıntısı ve parçalanma genç bir kadının yaşadıkları üzerinden ele alınır.

İlk öykü olan Çok Sesli Bir Ölüm'de köy insanının gündelik yaşantısına yahut imkânsızlıklar içinde var olma çabasına şahit oluruz. Öykü Şehmus adında

hasta bir babanın, oğlu Kamber tarafından hastaneye yetiştirilme süreci ekseninde şekillenir. Kırsal hayatın zorlu yaşamında pek çok imkandan yoksun bir aile babasının ölüm yolculuğunu gerçekçi bir perspektifle anlatan Özdenören, mekân unsurunu ustaca kullanarak anlatının gerçekliğini perçinlemiştir. Öleceği öykünün başından beri sezdirilen babanın ölüm yolculuğundaki çaresizlik "Bu sonsuz toprak parçası üstünde, izledikleri patika, onları herhangi bir yere götürecektir gibi görünmüyordu. Umutsuz bir boşluk içinde boşuna mı çırpınıyorlar gibiydi." (s.26) cümleleri ile anlatılır.

Kitabın ikinci öyküsü olan Sabah Aralığı'nda, kanunsuz bir düzenin içinde haksızlığa uğramış bir adamın yaşadığı toprak parçasını terk edişi ele alınır. Öykü toprağına bağlı bir adam olan Halil'in "jandarmayı vurması" gerekçe gösterilerek işlemediği bir suça muhatap kılınmasıyla başlar ve Halil'in adaletsiz düzenden kaçışı esnasında yaşadıkları anlatılır. Yaşadığı talihsizliği ve toprağından koparılmasını oğullarının (varislerin) köyden gidişine bağlayan Halil, eşinin yeni

oğullar getirme isteğiyle karşılaşır. Yeni oğullar bu bağlamda umudu simgeler. Jandarmalardan kaçmakta olan Halil, eşinin yanında yeni bir umut taşırken ölümle burun buruna gelir.

Kan, adlı üçüncü öyküde de topraklarından ayrılmak zorunda bırakılan köy insanı başrolde. Şehirleşmenin hızla yaşandığı kırsal toplumda Zeynel'in, canını dişine takarak elde ettiği topraklardan ayrılışı ölüm olarak nitelenir. Devletin köy ve kent politikası arka plana alınan öyküde Zeynel, "kanı" ile suladığı topraklardan vazgeçmek istemez. Zeynel topraklarına sıkı sıkıya bağlıdır, başka bir yerde kendini var edemeyeceğini düşünür. Yıllar sonra köye evli olarak dönen Şahin, Zeynel'in oğludur, kaçarak evlenir ve köye ailesinin evine sığınır. Öyküde Zeynel'in çocukluk zamanlarında türlü zorluklarla var olma mücadelesini görürüz. Kuşaklar arası çatışma, hem bu öyküde hem de diğer öykülerde mevcuttur. Zeynel ile

oğlunun fikir ayrılığı bu duruma örnek gösterilebilir. Mekân ve insanı tüm çıplaklığıyla (gerçekliğiyle) betimleyen yazar, diğer iki öyküde olduğu gibi bu öyküde de yoksulluğu ve insanın kaderi karşısında muktedir olmayışını gözler önüne serer.

Kitabın son öyküsü Çatışma'da ise köyden şehre göç etmiş bir aile ekseninde Sadık ve Şermin'in umutsuzlukla örülü aşkı anlatılır. Ruhsal tahlillerin fazla olduğu öykü diğer üç öyküden uzun ve farklıdır. Eserin ilk üç öyküsünde mekân köy iken son öyküde, şehirdir. İçsel bir "çatışma" üzerinden iki gencin aşkını okurken, bu aşkın imkansızlığına şahit oluruz. Annesinin ölümüyle birlikte babası ve halasıyla beraber yaşamaya başla-

yan Şermin, sevgisiz bir ortamda büyümüştür. Sadık'ı sever, fakat halası ve babası bu aşkı kabullenmez, karşı koyar. Okurunun zihninde merak unsurunu öykünün sonuna kadar diri tutan Özdenören, kitabın diğer üç öyküsünde olduğu gibi son öyküde de gerçekliği ustaca betimler ve okura sunar.

Sonuç olarak Rasim Özdenören'in Çok Sesli Bir Ölüm adlı öykü kitabı köy-şehir, insan-ölüm, çaresizlik-yoksulluk bağlamlarında okumaya açık bir eserdir. Realist bir bakış açısı kuşanarak eserlerini kaleme alan yazar, Türk öykücülüğünde önemli bir yere sahiptir. Sosyolojik incelemelere açık olan eser, yöre insanına dair psikolojik tahlillere ve ruh çözümlemelerine sıkça yer verir. Yazar, kahramanlarının ruh halini doğa ve mekân tasvirleri ile beraber betimleyerek kendine has bir anlatı dünyası oluşturur. Özdenören okumanın en özel kısmı da bu anlatı dünyasında gezintilere çıkabilmektir.

MUHYİDDİN ARABİ'Yİ OKUMAK

Zeynep Yaman
(Yapı İşleri İnş Teknikeri)

İbn-i Arabî'nin tam adı, Ebu Bekir Muhammed b. Ali'dir. Lakabı Mürsiyeli Muhyiddin İbn Arabî el-Hatemi es-Sufî el-Fakih ez-Zahiridir. İbn-i Arabî adıyla tanınmıştır; Endülüs'ün (İspanya) güney doğusundaki Mürsiye şehrinde 1165 senesinde doğmuştur. Endülüs'ün tanınmış ve bazı üyelerinin sufi olduğu soylu bir aileye mensuptu. İlk dini tahsilini, önce Lizbon'da, ardından Endülüsteki en büyük tasavvuf merkezlerinden İsbiliyye'de tamamladı. Burada yaklaşık 30 sene kaldı ve tasavvuf yoluna yönelmesinde azımsanmayacak tesiri olan İsbiliyye pirlere ders okudu.

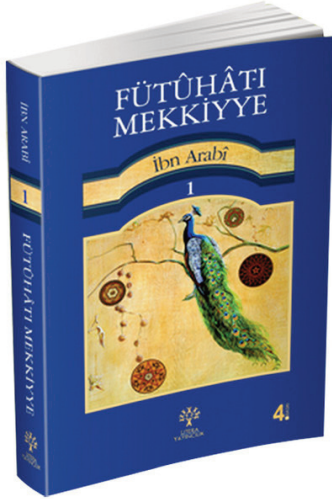
İbn Arabî, ömrünün bu uzun döneminde İsbiliyye'yi yurt edinmiş olsa da bazen, bilgileri ziyaret etmek, dolaşmak ve gezmek için Endülüs'ün diğer şehirlerine yolculuklar yapar, daha sonra tekrar şehrine dönerdi. Genç yaşında Kurtuba'ya gitmiş, orada bu esnada şehrin kadısı olan filozof İbn-i Rüşd ile karşılaşmıştır. 1201 senesinde Endülüs'ten ayrılmış, hac görevini ifa etmek için Doğu'ya gitmiş, bir daha da geri dönmemiştir. Mısır'a gitmiş fakat Mısırlıların gelişinden hoşnut olmayışı nedeni ile burada uzun süre kalamamıştır. Mısır'dan ayrılınca, Kudüs, Mekke, Hicaz, Bağdat ve Malatya ve Konya gibi Anadolu'nun bazı şehirleri başta olmak üzere, Doğu'nun çeşitli şehirlerini dolaşmıştır. Sonra vefat edinceye kadar yaşadığı Şam'a yerleşmiş, 1240 yılında Kasım ayının on altısında (Cuma günü) vefat etmiş, Kasıyın dağına defnedilmiştir.

Başlıca eserleri şunlardır;

Fütuhat-ı Mekkiyye
Fususul-Hikem
İnşâu'd-Devair
Ukletül-Müstevfiz
Tedbiratül-İlahiyye
Muhadaratül-Ebrar
Et-Tecelliyat
Tercümanül-Eşvak
Futuhat-ı Mekkiyye adlı eserin iki cildinin, dimağımızda ve ruhumuzda bıraktığı tesirleri nakıs da olsa yazıya dökmeye çalışacağız.

Allahu min et-Tevfik!

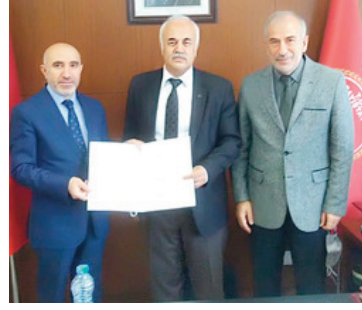
Günümüz filozoflarının ve psikoterapistlerinin geldikleri noktanın çok çok ötesinde bir isimden bahsediyoruz. Söz konusu, "insanı okumak" olunca; içerisinde fizik, astronomi, gökbilimi, psikoloji, sosyoloji, matematik, biyoloji, gastronomi, cerrahi, estetik-yenilik vb. gibi saymakla bitirmeyeceğimiz bilim dallarını da kapsayan, yelpazesi hayli geniş bir analiz yapmaktan bahsetmiş oluyoruz.

Hayatın her kare ve zerresinde haiz olan, yaşamın kaynağı sudan başlayarak hazreti Adem ve hazreti Havva'nın yaratılışına kadar varlık sahnesine çıkmış her şeyin serüvenini anlatan bir kitap dizisi Fütuhat-ı Mekkiyye. İnsanlığın yaratılışını; hazreti Adem, ondan meydana getirilmesi sebebiyle hazreti Havva, babasız dünyaya gelişiyle hazreti İsa ve diğer insanların yaratılışı olarak dört safhada inceler Muhyiddin İbn Arabî hazretleri. Günümüz sosyolog, psikolog ve filozoflarının muhakkak okumasının zorunlu olduğunu düşündüğüm mühim bir kitap. Aksi takdirde insanı ve insanlığı eksik okumak gibi bir handikapa düşülebilir.

Kendisine, keşf yoluyla yazdırıldığını, kitaplarında açıkça ifade eden Muhyiddin İbn-i Arabî hazretlerinden, günümüz insanlığının nasiplenmesi gereken çok mühim konuları ihtiva eden bu kitap serisinin okunmasını ve isti fade etmesini şiddetle herkese tavsiye ederim.

TEŞEKKÜR ZİYARETİ

ASBÜ Genel Sekreteri Saim Durmuş ile Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Osman Kayaer kütüphanemize kitap bağışında bulunan Sayıştay Üyesi Ali Karakaya'yı makamında ziyaret ederek teşekkür belgesi takdim ettiler.

Osman Kayaer, ziyaret esnasında Ali Karakaya'ya bağışladığı kitapların akıbeti, üniversitemiz ve kütüphanemiz hakkında bilgiler verdi.

ASBÜ Kütüphanesine bağış olarak gelen kitaplar, kütüphane koleksiyonuna dahil ediliyor mevcudu bulunan kitaplar ise ihtiyaç sahibi okulların kütüphanelerine gönderiliyor

KİTAP TANITIMI NASIL YAPILIR?

Başkanlığımız tarafından düzenlenen "Kitap Tanıtım ve Tenkit Seminerleri"nin ilki, ASBÜ TÖMER Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Umut Başar tarafından yapıldı. Umut Başar'ın "Akademik Kitap Tanıtımı Nasıl Yapılır?" başlıklı seminerine edebiyata meraklı öğrenciler katıldı. Seminer, 02 Aralık 2021 Perşembe günü Sümerbank Binası 112 nolu derslikte gerçekleştirildi.

Konuşmasında akademik kitap tanıtımında dikkat edilmesi gereken hususları dile getiren Dr. Öğr. Üyesi Umut Başar, bu kapsamda kitapla ilgili genel bilgilerin, kitabın yazılış amacının ve hedef kitlesinin dikkate alınması gerektiğini belirtti. Kitap tanıtımlarının 1000 ila 2500 kelime aralığında olmasının iyi olduğunu söyledi.

KİTAP TENKİDİ NASIL YAPILIR?

Başkanlığımız tarafından düzenlenen "Kitap Tanıtım ve Tenkit Seminerleri"nin ikincisi, ASBÜ Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Oğuzhan Durmuş tarafından yapıldı. Oğuzhan Durmuş'un "Kitap Tenkit ve Değerlendirmesinde Yöntem" başlıklı seminerine edebiyata meraklı öğrenciler katıldı. Seminer, 09 Aralık 2021 Perşembe günü Sümerbank Binası 112 nolu derslikte gerçekleştirildi.

Konuşmasında Kitap Tenkit ve Değerlendirme yaparken hangi yöntemlerin kullanıldığı ile ilgili bilgi veren Prof. Dr. Oğuzhan Durmuş, analitik okuma, not alma, bölüm ya da kitap sonunda değerlendirme ve bu kitap ne hakkında yazılmış? ana hatlarını çıkarma hususları üzerinde durdu.

GEZGİN YAZAR İMZALI KİTAPLARINI HEDİYE ETTİ

Deniz Feneri adına mazlum halklara yardım götüren kabileler arasında yıllarca çeşitli yerleşim yerlerine seyahatler yapan Hacı İbrahim Mutlu, gittiği yerlerde gördüklerini kitaplaştırmak okurlarına ulaştırıyor.

Toplam altı kitabı bulunan Mutlu, bizzat kütüphanemize gelerek imzalı kitaplarını hediye etti. Mutlu, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesini yakından takip ettiğini ve artık tarihi bir bina olma hüviyeti olan eski Sümerbankın kütüphaneye dönüştürülmesini sevinçle karşıladığını söyledi.

Hacı İbrahim Mutlu'nun ilk kitabı "İyilik Yolunda Uzaklar Yakın" çıktığı yıl Türkiye Yazarlar Birliği tarafından "yılın gezi kitabı" ödülüne layık görülmüş.

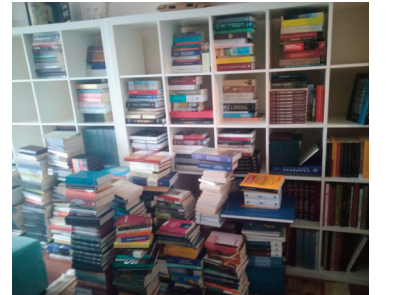
ÇEKEREK HALK KÜTÜPHANESİNE 500 KİTAP GÖNDERDİK

Yozgat Çekerek İlçe Halk Kütüphanesi tarafından 15.02.2022 tarihinde kitap talep eden dilekçe başkanlığımıza ulaştırılmıştır.

Başkanlığımız, bu talep üzerine Yozgat Çekerek İlçe Halk Kütüphanesi'ne 500 adet kitap gönderme kararı almış ve bu kararını nisan 2022'de gerçekleştirmiştir.

ESKİ BAKANDAN KÜTÜPHANEMİZE KİTAP BAĞIŞI

İsminin açıklanmasını istemeyen kitap dostu eski bir bakanımız kütüphanemize sosyal bilimler ile ilgili 1500'e yakın kitap bağışladı.

Kitaplar; iktisat, sosyoloji, ilahiyat, hukuk, edebiyat ve tarih alanlarında güzide eserlerden oluşmaktadır. Kitapların tamamı akademik seviyede olup kütüphanemizin zenginleşmesine katkıda bulunacaktır. Bakanımız, bağışladığı kitapların kullanıcılarımıza faydalı olması temennisinde bulundu.

Sayın Bakanımıza; kütüphanemizin koleksiyonunu zenginleştirdiği ve bağış için bizi seçtiğinden ötürü teşekkür ederiz.

OKUMAK İPTİLADIR, MÜPTELALARA SELAM OLSUN

Fatma Betül Oğuztürk
(Türkçe Öğretmeni)

Okumak uğruna gözlerini feda eden kişidir Cemil Meriç. Öyle ki 38 yaşında gözlerini kaybetse de vazgeçmemiş okumaktan, 48 yaşında çocuklarının da desteğiyle ilk kitabını okurlarıyla buluşturmuştur.

Peki Cemil Meriç kimdir?

Sorusunu cevaplarken, "Hayatını, Türk irfanına adayan, münzevi ve mütecessis bir fikir işçisi" (Jurnal) şeklinde tanıttı bize kendini.

Cemil Meriç (12 Aralık 1916, Reyhanlı, Hatay - 13 Haziran 1987, İstanbul), Türk yazar, çevirmen, düşünür ve sosyolog.

Başta dil, tarih, edebiyat, felsefe ve sosyoloji olmak üzere sosyal bilimlerin birçok alanında araştırma yapmış ve yazılar kaleme almış bir düşünce adamıdır. Telif ettiği 12 eseri ve tercümeleriyle Türk edebiyatında önemli bir yeri olduğu kabul edilir.

Cemil Meriç - Bu Ülke

339 sayfa, karton kapak, 13x19 cm ebadında Cemil Meriç'in

oğlu Mahmut Ali Meriç tarafından derlenmiş bir kitaptır Bu Ülke.

Cemil Meriç, külliyyatının yapı taşlarından olan "Bu Ülke"yi "Bu sayfalarda, hayatımın bütünü yani bütün sevgilerim, bütün kinlerim, bütün tecrübelerim var. Bana öyle geliyor ki, hayat denen mülkâta bu kitabı yazmak için geldim. Etimin eti, kemiğimin kemiği." şeklinde tanımlıyor.

Gerçekten okurken anlaşılıyor yazar, tüm bilgi birikimini az sözle çok şey anlatarak biz okurlarına sunmuş.

Okurken bizleri düşünmeye da-

Bence tüm gençlerin okuması gereken başucu kitaplarından biridir "Bu Ülke"...

Bu Ülke ile yazar; sağ-sol, ilerici-gerici, doğu-batı gibi ikilikleri araştırıp bizlere tarafsız bir şekilde içinden geçenleri aktarıyor.

Gelelim kitabın bölümleri ve içeriği hakkında kısa bilgilere:

Kitabın bölümleri bir roman gibi bütünlük taşıyor. Bazı bölümleri birkaç cümle, bazı bölümleri birkaç sayfa...

Kitabın girişinde bizi "Entelektüel Bir Otobiyografi" bölümü karşılıyor. Asıl bölümler, 5 kısmından oluşuyor.

İlk bölüm, Sihamı Kaza. Bu bölüm, Tevrat'ta Babil'in anlatıldığı bölümden alıntı ile başlıyor. Biz ve Onlar ikinci bölüm ile devam ediyor. Bu bölümün içinde yer alan "Aydınlar Dini: İzm'ler" ile yazar bizlere yeni bir bakış açısı sunuyor.

Üçüncü bölümde ise Münzevi Yıldızlar bizleri karşılıyor. Burada "dehaları" anlatan yazar, İbn-i Haldun, Dante, Lamennais, Kemal Tahir gibi tanınmış yazarlardan örnekler veriyor.

Dördüncü bölüm Fildişi Kuleden ve beşinci bölüm Baki Kalan ile kitabımız bitiyor.

Bu Ülke kitabından sevdiğim birkaç bölümü sizler ile paylaşmak istiyorum.

Sihamı Kaza (Sf.75)

Hakikati bulan, başkaları farklı

düşünüyor diye, onu haykırmaktan çekiniyorsa hem budala, hem de alçaktır. Bir adamın 'Benden başka herkes aldanıyor.' demesi güç şüphesiz; ama sahiden herkes aldanıyorsa ne yapsın?

Sen Bir Az-Gelişmişsin (sf.98)

Kıt'aları ipek bir kumaş gibi keser biçerdik. Kelleler damları kılıcımızdan. Bir biz vardık cihanda, bir de küffar...

Zafer sabahlarını kovalayan bozgun akşamları. İhtiyar dev, mazideki ihtişamından utanır oldu. Sonra utanç, unutkanlığa bıraktı yerini, 'Ben Avrupalıyım.' demeye başladı, 'Asya bir cüzamlılar diyarıdır.' Avrupalı dostları, acıyarak baktılar ihtiyara ve kulağına: 'Hayır delikanlı.', diye fısıldadılar, 'Sen biraz gelişmişsin.'

Ve Hristiyan Batının göğsümüze ilştirdiği bu idam yaftasını, bir nişan-ı zişan gibi gururla benimsedi aydınlarımız.

Kitaptan Bazı Alıntılar:

"Gerçek entelektüel, dürüst olacak, çok okuyacak, çok düşünecek ve ortaya çıkardığına inandığı hakikatleri, vardığı terkipleri korkusuzca yazacak, yayımlayacak." (Sf. 19)

"Kitap bir limandı benim için.

Kitaplarda yaşadım. Ve kitaptaki insanları sokak-kilerden daha çok sevdim. Kitap benim has bahçemdi. Hayat yolculuğumun sınır taşları kitaplardı. Bir kanat darbesiyle Oлимп, bir kanat darbesiyle Himalaya. Ayrı bir dil konuşuyordum çağdaşlarımla." (Sf. 39)

"Karanlıkları devirmek ve aydınlık çağın kapılarını açmak için en mükemmel silah: Kalem. Sözle, yazıyla kazanılmayacak savaş yok... Kalem sahiplerine düşen ilk vazife: Telaş etmemek, öfkelenmemek, kin kıskırtıcısı olmamak. Halkı okumaya, düşünmeye, sevmeye alıştırmak. Bir kılıcın kazandığı zaferi, bir kılıç yok edebilir. Kalemle yapılan fetihler, tarihe mal olur, tarihe, yani ebediyete." (Sf. 60)

"Kavga, insanla kader arasında değil artık, insanla kelime arasında." (Sf. 79)

İzm'ler idrakimize giydirilmiş deli gömlekleridir. İrtibatları menşe'lerinden geliyor hepsi de Avrupalı. (Sf.92)

"Her dudakta aynı rezil şikayet: Yaşanmaz bu memlekette! Neden? Efendilerimizi rahatsız eden bu toz bulutu, bu lağım kokusu, bu insan ve makine uğultusu mu? Hayır, onlar Türkiye'nin insanından şikayetçi. İnsanından, yani kendilerinden. Aynaya tahammülleri yok. Vatanlarını yaşanmaz bulanlar, vatanlarını yaşanmazlaştıranlardır." (Sf. 97)